

Den momsmæssige behandling af vouchere med fokus på manglende indløsning

The VAT treatment of vouchers with a focus on non-redemption

af SIGRID KIRSTINE KJELDGAARD

Nærværende afhandling er en analyse af den momsmæssige behandling af vouchere efter vedtagelsen af voucherdirektivet og de deraf følgende ændringer i momsloven. Afhandlingen har til formål at udlede og analysere, hvad der er gældende ret på området, samt undersøge de økonomiske fordele og ulemper, der opstår ved anvendelse af vouchere som forretningsmodel.

Før vedtagelsen af voucherdirektivet og ændringen i momsloven, var der ingen særskilt regulering af den momsmæssige behandling af vouchere, hvorfor vouchere efter den dagældende praksis blev behandlet efter de generelle momsregler for forudbetaling. Baseret på resultaterne fra analysen af den dagældende og nuværende praksis for den momsmæssige behandling af vouchere, kan det konkluderes, at de nyere regler er udtryk for en ændring af praksis.

Gennem analysen blev det konstateret, at der sondres mellem vouchere til ét formål og vouchere til flere formål, hvor sondringen har afgørende betydning for den momsmæssige behandling heraf. I momsmæssig henseende behandles en voucher til ét formål som en forudbetaling, hvor momspligten indtræder på udstedelsestidspunktet. Ved en voucher til flere formål indtræder momspligten derimod på indløsningstidspunktet. Forskellen består i, hvorvidt der foreligger sikker viden til at pålægge moms på udstedelsestidspunktet, eller om det er nødvendigt at vente til indløsningstidspunktet, hvor varerne eller ydelserne leveres.

Selvom der er vedtaget særskilte bestemmelser for den momsmæssige behandling af vouchere, så giver brugen af vouchere fortsat anledning til en række problemstillinger. Afhandlingen identificerer og analyserer problemstillingerne, som vedrører tidspunktet for momspligtens indtræden, afgiftsstedet, momsgrundlaget, den afgiftspligtige person og særligt manglende indløsning af vouchere.

Sammenfattende konkluderes det, at der efter ændringen af momsloven er flere vouchere, som vil blive omfattet af reglerne for vouchere til ét formål, end der efter den tidligere praksis ville have været omfattet af reglerne for forudbetaling. Derudover blev det konkluderet, at der efter tidligere praksis ikke skulle opkræves moms på ikke indløste vouchere til flere formål. En ny afgørelse fra Landsskatteretten har dog sandsynligvis ændret denne praksis, hvorfor der nu er opstået usikkerhed om den nye praksis, når det kommer til momspligten på betalinger fra ikke indløste vouchere til flere formål.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og problemformulering.....	3
1.1 Afgrænsning	5
1.2 Metode	6
1.2.1 Samspejlet mellem EU-ret og national ret	6
1.2.2 Anvendte retskilder	7

1.2.2.1 EU-retlige retskilder	7
1.2.2.2 Nationale retskilder	8
1.3 Opbygning og struktur	9
2. Forudbetaling	10
2.1 De generelle regler for forudbetaling og definitionen heraf	10
2.1.1 EU-Domstolens praksis for forudbetaling	11
2.1.2 National praksis for forudbetaling	13
2.2 Forudbetaling i økonomisk perspektiv	14
3. Vouchere i momsretligt perspektiv	15
3.1 Baggrund	16
3.1.1 Definition af vouchere i momsmæssig henseende	16
3.1.1.1 Voucher til ét formål (SPV)	18
3.1.1.2 Voucher til flere formål (MPV)	18
3.1.2 Den momsmæssige behandling af vouchere	19
3.1.2.1 Den momsmæssige behandling af SPV	19
3.1.2.2 Den momsmæssige behandling af MPV	21
3.1.3 Momsgrundlaget	22
3.1.3.1 Momsgrundlaget ved SPV	22
3.1.3.2 Momsgrundlaget ved MPV	22
3.1.4 Formidling og distribution af vouchere	23
3.1.4.1 Formidling og distribution af SPV	23
3.1.4.2 Formidling og distribution af MPV	24
3.1.5 Delkonklusion	28
4. Vouchere i økonomisk perspektiv	28
4.1 Vouchere som forretningsmodel	28
4.1.1 Manglende indløsning	30
4.1.2 Sondringen mellem SPV og MPV	31
5. Manglende indløsning af vouchere	32
5.1 Dagældende praksis	33
5.2 Nuværende praksis	34
5.2.1 Diskussion af nuværende praksis	36
6. Konklusion	39
Forkortelser	40
Litteraturliste	40
Bilag	45
Bilag 1: Google Trends analyse af gavekort i Danmark	45

Abstract

For VAT purposes, a voucher is an instrument which gives the holder a right to goods or services. The popularity of vouchers among consumers in the EU has been rapidly increased since the early 2000s, resulting in an upsurge in the number of firms incorporating vouchers into their business model. However, until the adoption of the directive 2016/1065/EU of 27 June 2016 (hereinafter, the Vouchers Directive) the word “voucher” was not a legal concept in the European VAT system wherefore, there were no specific rules applying to the VAT treatment of vouchers. This absence induced different treatments of vouchers within the EU culminating in distortion of competition, double or non-taxation and to the risk of tax avoidance, and ultimately leading to frustration for the firms. The main purpose of the Voucher Directive has been to ensure uniform VAT treatment of vouchers among the Member States of the EU with new specific rules.

This thesis examines the rules applying to the VAT treatment of vouchers based on the adoption of the Vouchers Directive and the consequent changes in the Danish VAT law. The purpose of this thesis is to analyse and derive applicable law on the basis of the new rules in the Danish VAT law and the Danish administrative practice. In addition, the thesis examines the previous VAT treatment on basis of EU and Danish case law in order to clarify whether the new rules adopted by the Voucher Directive changed this practice. Furthermore, the thesis examines the economic advantages as well as disadvantages which arises from the use of vouchers as a business model.

It is found that the new rules distinguish between single-purpose vouchers (SPV) and multi-purpose vouchers (MPV). The distinction between SPV and MPV is of decisive importance for the VAT treatment thereof. The main difference is that VAT is charged on the issue of a SPV; where the VAT is charged on a MPV when it is redeemed. The new rules are similar to the previous VAT treatment of vouchers however, the new rules result in a larger number of vouchers with VAT due on the issue. Resulting in an unfavourable consequence for a firm's cash flow and makes the sale of a SPV a taxable transaction even if the SPV is never redeemed. Conversely, it is unclear how unredeemed MPVs should be treated in terms of VAT. This thesis analyses the VAT treatment of unredeemed MPVs based on a new decision from the National Tax Tribunal. Based on the findings from the analysis, a discussion regarding the legality of the new decision is held. It is concluded that there are arguments both for and against the VAT liability on income from unredeemed MPVs.

1. Indledning og problemformulering

Moms er udtryk for en generel forbrugsafgift, hvor momssystemet har til hensigt at beskatte forbrugsværdien af en gennemført leverance af varer og tjenesteydelser.¹ Som udgangspunkt indtræder momspligten på tidspunktet, hvor en leverance af en vare eller ydelse finder sted, jf. momslovens² (herefter ML) § 23, stk. 1. Momspligten kan dog også indtræde på et tidligere eller senere tidspunkt, hvis der udstedes en faktura inden eller snarest efter leverancens afslutning eller, hvis der sker forudbetaling, jf. ML § 23, stk. 2 og 3. Dette medfører, at fakturerings- eller forudbetalingstidspunktet anses som leveringstidspunktet, hvorfor momspligten kan indtræde enten før eller efter den faktiske levering af varer eller tjenesteydelser finder sted.

¹ Jensen (2004), s. 49

² Lovbekendtgørelse nr. 1021 af 26. september 2019 om merværdiafgift

Ofte kræver virksomheder, at leverancer alene effektueres ved forudbetalinger, da der bl.a. er økonomiske fordele forbundet hermed.³ En væsentlig fordel ved forudbetaling er, at virksomhederne opnår en likviditetsfordel.⁴ Denne fordel formindskes dog, når momspligten indtræder på forudbetalings-tidspunktet. Det kan være svært at bestemme, hvornår der er tale om forudbetaling og dermed, hvornår momspligten indtræder før den faktiske levering, da flere betingelser skal være opfyldt. Det er derfor en relevant problemstilling, hvornår en betaling anses som en forudbetaling i momsmæssig henseende.

Siden 2006⁵ har problematikken vedr. den momsmæssige behandling af forudbetaling vokset sig større i takt med den stigende brug af vouchere i form af værdikuponer, gavekort m.m. i EU.⁶ Vouchere er instrumenter, der giver ret til levering af en vare eller tjenesteydelse, og antallet af virksomheder, som anvender vouchere i deres forretningsmodel, er i hastig udvikling.⁷ Denne udvikling har nødvendiggjort en dybere undersøgelse af den momsmæssige behandling af vouchere. Tidligere er vouchere blevet behandlet efter de generelle regler for forudbetaling. Erhvervsen af en voucher kan enten anses som en forudbetaling for en fremtidig leverance, hvor momspligten indtræder på udstedelsestidspunktet af voucheren, eller en konvertering af kontanter til en anden form for betalingsmiddel, hvor momspligten udskydes til indløsningstidspunktet af denne voucher.⁸ I praksis har det været uklart, hvornår en voucher skulle anses som en forudbetaling, hvilket har resulteret i mangel på klarhed og harmonisering indenfor EU.

Det har været nødvendigt at sikre en ensartet behandling af vouchere i alle EU-lande, hvorfor EU-kommissionen har vedtaget nye særskilte regler for vouchere med virkning fra 1. januar 2019, som regulerer den momsmæssige behandling af vouchere i Rådets direktiv 2016/1065 af 27. juni 2016 (herefter voucherdirektivet). Voucherdirektivet er implementeret i momsloven, hvor det har virkning for vouchere udstedt efter den 1. juli 2019.⁹ De nyere regler forholder sig til samme problemstilling som de generelle regler for forudbetaling, men er rettet mod vouchers, hvor der nu sondres mellem vouchere til ét og flere formål.

Det er relevant at undersøge de nyere bestemmelser for vouchere, da sondringen mellem de to typer af vouchere er vigtig, eftersom de medfører forskellige momsmæssige konsekvenser. Selvom der er vedtaget særskilte bestemmelser for den momsmæssige behandling af vouchere, så giver brugen af vouchere fortsat anledning til en række problemstillinger. Brug af vouchere i momspligtige transaktioner kan have betydning for tidspunktet for momspligtens indtræden, afgiftsstedet, momsgrundlaget og den afgiftspligtige person. Usikkerheden om den korrekte momsmæssige behandling kan være problematisk for især grænseoverskridende transaktioner, men også ifm. kommerciel distribution af vouchere i kædetransaktioner og manglende indløsning af vouchere.¹⁰ Disse usikkerheder vil derfor være omdrejningspunktet for afhandlingens analyse, hvor resultatet af denne undersøgelse vil kunne bidrage til at afhjælpe usikkerheden på området.

Afhandlingens analyse har praktisk værdi for virksomheder, der opererer i Danmark, og som har grænseoverskridende aktivitet indenfor EU. Afhandlingen bidrager til den eksisterende litteratur om

³ Hjort (2004), s. 2

⁴ Sag C-288/94, Argos Distributors, p. 8 og sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 28

⁵ Amand (2017), s. 151

⁶ KOM (2012), s. 2

⁷ IdeFA (2019)

⁸ Christiansen (2022)

⁹ Jf. § 9, nr. 8 i lov nr. 1726 af 27. december 2018

¹⁰ taxud.c.1 (2019), s. 2-3

den momsmæssige behandling af vouchere, da den giver et opdateret overblik over den nuværende lovgivning, og kritisk analysere denne mhp. at øge forståelsen og dermed vejlede virksomheder i at overholde momslovgivningen. Afhandlingen analyserer desuden de økonomiske fordele, der er forbundet med brugen af vouchere som forretningsmodel.

Skønt vouchere giver ihændeleveren ret til levering af en vare eller ydelse, så ender mange vouchere med aldrig at blive indløst indenfor gyldighedsperioden. Tidligere har praksis været således, at der ikke skulle opkræves moms på ikke indløste vouchere. En ny afgørelse fra Landsskatteretten har dog sandsynligvis ændret denne praksis, hvorfor der nu er opstået usikkerhed om den nye praksis, når det kommer til momspligten på betalinger fra ikke indløste vouchere. Da momssatsen i Danmark er 25 %, så udgør det en stor del af virksomhedernes salg, hvorfor der er incitament til at undersøge om den nye praksis kan danne grundlag for at fastlægge gældende ret.

På baggrund af disse problematikker vil nærværende afhandling redegøre, analysere og diskutere de problemstillinger, der opstår ved den momsmæssige behandling af ovenfor anførte vouchere med særligt fokus på den momsmæssige behandling ved manglende indløsning af vouchere til flere formål. I den forbindelse analyseres både den dagældende og nuværende praksis for vouchere mhp. at undersøge, om der er sket en ændring. Afhandlingen har til formål at udlede og analysere, hvad der er gældende ret på området, samt undersøge de økonomiske fordele og ulemper, der opstår ved anvendelse af vouchere som forretningsmodel.

1.1 Afgrænsning

For at sikre tilstrækkelig fokus på det specifikke område er der blevet foretaget en række afgrænsninger. Afhandlingen er afgrænset til EU-ret og dansk ret. Selvom EU-retten er harmoniseret blandt medlemsstaterne i EU gennem fælles lovgivning, så kan specifikke regler vedr. den momsmæssige behandling af vouchere variere afhængigt af medlemsstaten. Resultaterne af denne afhandling af dansk ret er derfor ikke nødvendigvis direkte anvendelige i andre medlemsstater. Det anerkendes, at det ville være relevant at sammenligne dansk ret med en anden medlemsstat mhp. at undersøge, om de er nået frem til samme fortolkning.

Afhandlingen afgrænses til eksisterende empiri, da der ikke vil blive indsamlet ny empiri. Det anerkendes, at det bl.a. ville have været relevant med kvalitative interviews til undersøgelse af virksomhedernes økonomiske incitament for anvendelsen af vouchere, samt hvordan de håndterer den momsmæssige behandling af vouchere i praksis.

For denne afhandlings problemstilling er det relevant at skelne mellem vouchere og egentlige betalingsmidler. Det skyldes, at egentlige betalingsmidler er fritaget for moms, jf. ML § 13, stk. 1, nr. 11, litra c) og d). Egentlige betalingsmidler vil ikke nærmere blive uddybet i afhandlingen. Egentlige betalingsmidler anvendes udelukkende til at beskrive forskellen mellem disse og vouchere.

Med vedtagelsen af voucherdirektivet har EU sikret ensartede regler for salg af vouchere blandt medlemsstaterne. Begrebet ”voucher” er en fællesbetegnelse for mange forskellige instrumenter¹¹ og dækker over mere end blot værdikuponer og gavekort. Definitionen af voucher dækker også over rabatkuponer, bonuspoint fra et bonusprogram, telekort m.m.¹² Der afgrænses fra den momsmæssige

¹¹ Bijl (2013), s. 115

¹² Jørgensen (2021)

behandling af rabatkuponer, der giver ihænde-haveren ret til rabat ved køb af varer eller ydelser. Rabatkuponer kan både være en voucher, der er distribueret gratis eller en voucher, der er blevet overført mod betaling. Der skal ikke betales moms ved udstedelse af sådanne rabatkuponer, da den opkrævede moms ikke kan overstige momsen af den pris, den endelige forbruger betaler.¹³ Gratis leverancer falder dermed udenfor merværdiafgiftssystemets anvendelsesområde.¹⁴

1.2 Metode

Denne afhandling har til formål at udlede og analysere gældende ret, som skal danne grundlag for at besvare afhandlingens problemformulering. Som følge heraf er afhandlingen baseret på en retsdogmatisk analyse.¹⁵

Formålet med den retsdogmatiske metode er at analysere og beskrive retstilstanden. Der er derfor tale om en deskriptiv metode, hvor gældende ret beskrives, således retskilderne beskrives som de er.¹⁶ Analysen af gældende ret vil tage afsæt i den relevante lovgivning og retspraksis. Afhandlingen vil tage udgangspunkt i forskellige typer retskilder, hvorfor der tages højde for retskildehierarkiet blandt disse. Afhandlingens analyse følger lex superior-princippet, som betyder, at retsregler af højere rang går forud for regler af lavere rang.¹⁷

Momssystemerne blandt medlemsstaterne i EU er i høj grad harmoniseret, da medlemsstaternes nationale lovgivning udspringer af EU-retlig regulering.¹⁸ Harmoniseringen betyder at medlemsstaternes nationale momslovgivning ikke er autonom, hvorfor der ikke uafhængigt af EU-retten kan fastsættes national regulering af momssystemet.¹⁹ Det er dermed både nationale og EU-retlige retskilder samt sammenspillet mellem disse, der skal anvendes med henblik på at udlede gældende ret på området.²⁰

Til besvarelse af afhandlingens problemformulering, vil der, ud over retskilder, også blive inddraget øvrig litteratur i form af fagbøger og artikler.

1.2.1 Samspillet mellem EU-ret og national ret

EU-retten er en særlig disciplin, som hverken kan placeres som en del af national ret eller folkeretten.²¹ EU's institutioner er principielt uafhængige af medlemsstaterne²² og har selvstændig natur, hvilket kommer til udtryk gennem egne retskilder.²³ Det overlades ikke fuldstændigt til medlemsstaterne, hvordan EU-retten skal implementeres i national ret, da EU-retten stiller konkrete krav hertil.²⁴

¹³ Amand (2017), s. 164 og sag C-317/94, Elida Gibbs, p. 19

¹⁴ Sag 89/81, Hong Kong Trade Development Council, p. 10

¹⁵ Tvarnø & Nielsen (2021), s. 34

¹⁶ Munk-Hansen (2018), s. 66

¹⁷ Sørensen & Danielsen (2022), s. 190

¹⁸ Eskildsen (2012), s. 113

¹⁹ Stensgaard (2004), s. 61

²⁰ Eskildsen (2012), s. 113

²¹ Sørensen & Danielsen (2022), s. 38

²² Ibid., s. 39

²³ Eskildsen (2012), s. 113

²⁴ Sørensen & Danielsen (2022), s. 38

National ret er ikke autonom, da den nationale momslovgivning er udtryk for implementering af EU-retten. Selvom EU-retten er implementeret eller er umiddelbar anvendelig i national ret, så er det ikke ensbetydende med at myndighederne i medlemsstaterne kan se bort fra EU-retskilderne.²⁵ Det er derfor væsentligt at belyse samspillet mellem EU-ret og national ret i det følgende.

EU-rettens selvstændige natur indebærer, at der skal anvendes særlige fortolkningsprincipper ved fortolkning af EU-retlige bestemmelser. Principperne er udviklet i EU-Domstolens praksis og betyder, at medlemsstaterne ikke kan bruge nationale fortolkningsregler af EU-retten.²⁶ Det følger desuden af EU-rettens princip om direktivkonform fortolkning, at de danske domstole har pligt til at fortolke momsloven i overensstemmelse med det bagvedliggende direktiv.²⁷

EU-Domstolen har fastslået et generelt princip om, at EU-retten har forrang frem for national ret.²⁸ Princippet er nødvendigt for at sikre EU-rettens effektivitet og ensartethed i medlemsstaterne, da EU-retten ellers ville risikere at vige for modstridende nationale regler.²⁹

Momsretten i EU er primært harmoniseret gennem direktiver.³⁰ Direktiver retter sig mod medlemsstaterne og udgangspunktet er, at et direktiv ikke har direkte retsvirkning for borgeren, da reglerne skal indføres i national ret.³¹ Det følger dog af det EU-retlige princip om umiddelbar anvendelighed, at borgerne kan påberåbe sig bestemmelser i et direktiv i de tilfælde, hvor direktivet er implementeret forkert eller ikke er implementeret rettidigt.³² Det er en betingelse, at fristen for implementeringen er udløbet.³³

Grundet de EU-retlige principper som EU-rettens forrang for national ret, umiddelbar anvendelighed og EU-konform fortolkning, så vil gældende EU-ret også være udtryk for gældende national ret.³⁴ Afhandlingen vil dermed tage udgangspunkt i både EU- og national ret.

1.2.2 Anvendte retskilder

1.2.2.1 EU-retlige retskilder

I følgende afsnit vil de relevante EU-retskilder blive præsenteret i hierarkisk rækkefølge.

Direktiver

Harmoniseringen af momssystemerne blandt medlemsstaterne i EU er primært realiseret gennem vedtagelse af direktiver³⁵, hvor det vigtigste direktiv er momssystemdirektivet³⁶ (herefter MSD).³⁷ Direktiver er alene bindende for medlemsstaterne med hensyn til det tilsigtede mål og skal, modsat traktater og forordninger, implementeres i national ret. De nationale myndigheder overlades til at

²⁵ Stensgaard (2004), s. 25

²⁶ Sørensen & Danielsen (2022), s. 40

²⁷ Munk-Hansen (2018), s. 278

²⁸ Sørensen & Danielsen (2022), s. 190

²⁹ Ibid.

³⁰ Eskildsen (2012), s. 113

³¹ Munk-Hansen (2018), s. 278

³² Sørensen & Danielsen (2022), s. 176

³³ Ibid., s. 177

³⁴ Thygesen (2021), s. 15-16

³⁵ Harmoniseringen er desuden realiseret gennem forordning 282/2011

³⁶ Rådets direktiv af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (2006/112)

³⁷ Eskildsen (2012), s. 113

bestemme form og midler for gennemførelsen, jf. TEUF³⁸ art. 288, stk. 3.³⁹ MSD er dog kendetegnet ved at være meget detaljeret, hvorfor muligheden for national regulering er begrænset.⁴⁰ Voucherdirektivet⁴¹ danner grundlag for analysen af nærværende problemstilling, hvad angår behandlingen af vouchere. Bestemmelserne i voucherdirektivet er implementeret i MSD, hvorfor der både kan henvises til voucherdirektivets og MSD's bestemmelser.

Retspraksis

EU-Domstolens afgørelser er en væsentlig retskilde, som har spillet en stor rolle ifm. præcisering af EU-retten ved fortolkning og udfyldning af bestemmelserne.⁴² EU-Domstolens afgørelser har betydelig præjudikatsværdi og er derfor en væsentlig fortolkningskilde ifm. udledning af gældende momsret. Harmoniseringen af momsretten har medført, at nationale regler skal fortolkes i overensstemmelse med det bagvedliggende direktiv og forordning; i tilfælde af fortolkningsstvivil vil EU-Domstolen kunne tage stilling til dette som et præjudicielt spørgsmål, jf. TEUF art. 267.⁴³ Det er den nationale ret, der afgør, om der i en sag skal stilles et præjudicielt spørgsmål til EU-Domstolen, og i nogle tilfælde har den nationale ret pligt til det.⁴⁴ EU-Domstolen har alene kompetence til at besvare de spørgsmål, som den nationale ret har forelagt den, og spørgsmålene kan alene dreje sig om gyldigheden og fortolkningen af EU-retlige regler.⁴⁵

EU-Domstolen bistås af otte generaladvokater.⁴⁶ Generaladvokaten skal fuldstændig upartisk og uafhængigt offentligt fremsætte begrundede forslag til afgørelse af de sager, som EU-Domstolen kræver hans medvirken til, jf. TEUF art. 252. Retskildeværdien af generaladvokaternes forslag er begrænset, da EU-Domstolen ikke er bundet af disse.⁴⁷ Hvis EU-Domstolen vælger at henvise til generaladvokatens forslag, så må det lægges til grund, at retskildeværdien må være tilsvarende EU-Domstolens afgørelse.⁴⁸ Nærværende afhandling vil tage udgangspunkt i forslag fra generaladvokaterne i de tilfælde, hvor de uddyber EU-Domstolens afgørelse.

1.2.2.2 Nationale retskilder

I følgende afsnit vil de relevante nationale retskilder blive præsenteret.

Lovgrundlaget

I henhold til TEUF art. 288, stk. 3 og grundlovens § 43, 1. led er MSD implementeret i dansk lovgivning i form af momsloven⁴⁹ og momsbekendtgørelsen.⁵⁰ Momsloven og momsbekendtgørelsen er dermed de primære nationale retskilder indenfor momsretten i Danmark.⁵¹ Momsbekendtgørelsen har ikke relevans for problemstillingen, hvorfor den ikke vil blive anvendt i det følgende. Nærværende

³⁸ Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde

³⁹ Sørensen & Danielsen (2022), s. 105

⁴⁰ Eskildsen (2012), s. 114

⁴¹ Rådets direktiv 2016/1065 af 27. juni 2016

⁴² Sørensen & Danielsen (2022), s. 115

⁴³ Ibid., s. 692-693

⁴⁴ Ibid., s. 255

⁴⁵ Ibid., s. 243

⁴⁶ Ibid., s. 93

⁴⁷ Eskildsen (2012), s. 118

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Lovbekendtgørelse nr. 1021 af 26. september 2019 om merværdiafgift

⁵⁰ Bekendtgørelse nr. 2246 af 30. november 2021 om merværdiafgift

⁵¹ Eskildsen (2012), s. 120

afhandling tager primært afsæt i de nyere bestemmelser i voucherdirektivet, som er implementeret i momsloven. ML §§ 4 a, 4 b, 27 a og 73 b er udtryk for implementering af bestemmelserne i voucherdirektivet og er stort set enslydende med direktivet, hvorfor momsloven kan fortolkes EU konformt. I afhandlingen vil momsloven blive anvendt som den primære retskilde mhp. at udlede gældende national ret.

Momslovens forarbejder

I tilfælde af tvivl om fortolkning af en bestemmelse i momsloven kan der nogle gange findes svar i forarbejderne til loven. Forarbejderne er udtryk for lovgivers vilje ved vedtagelse af lovgivningen og bliver ofte anvendt som fortolkningsmetode i national ret.⁵² Det følger af EU-retten, at de nationale domstole skal se bort fra forarbejderne, hvis det peger væk fra EU-konform fortolkning.⁵³ I afhandlingen vil forarbejderne således kun blive anvendt som fortolkningskilde i de tilfælde, hvor forarbejderne kan fortolkes EU-konformt.

National praksis

National praksis består af afgørelser fra de danske domstole og administrativ praksis. Domstolens afgørelser har større retskildeværdi end administrativ praksis. Mange skatteretlige problemstillinger kan dog ikke udelukkende løses på grundlag af skattelovgivningen og domstolens afgørelser. Administrativ praksis har derfor en stor betydning for, hvad der anses for værende gældende skatteret.⁵⁴ Det er især Landsskatterettens kendelser, som kan tillægges en vis retskildemæssig betydning, da det er en domstolslignende klageinstans, som er uafhængig af det administrative hierarki.⁵⁵ Skatterådets bindende svar har også stor betydning for skattemyndighedernes praksis, da mange af afgørelserne offentliggøres.⁵⁶ Skattemyndighederne må ikke lave enkelte ubegrundede afvigelser fra praksis, da det følger af lighedsgrundsætningen, at myndighederne er forpligtet til at behandle alle ens.⁵⁷ I afhandlingen vil administrativ praksis danne grundlag for analysen af national praksis.

Vejledninger

Indenfor skatterettens område findes der en række generelle tjenestebefalinger, herunder Den juridiske vejledning (herefter DJV).⁵⁸ Retstildeværdien af DJV er som udgangspunkt ikke særlig høj, idet vejledningen alene er udtryk for Skattestyrelsens opfattelse af gældende ret. DJV er alene bindende for Skattestyrelsens medarbejdere, medmindre det er i strid med højere rangerende retskilder.⁵⁹ DJV udgør dog en væsentlig fortolkningskilde i national praksis, og borgerne kan støtte ret på vejledningen, såfremt den ikke er i strid med loven.⁶⁰ I nærværende afhandling vil DJV blive anvendt som fortolkningskilde mhp. at udlede, hvad Skattestyrelsen anser for gældende ret, men DJV kan ikke anses for at udgøre gældende ret.

1.3 Opbygning og struktur

Nærværende afhandling er opbygget i 6 hovedafsnit. Indledningsvist vil der blive gjort rede for afhandlingens problemformulering og formål til hvilken de metodiske overvejelser efterfølgende vil

⁵² Tvarnø & Nielsen (2021), s. 94

⁵³ Sørensen & Danielsen (2022), s. 166-167

⁵⁴ Michelsen et al. (2019), s. 112

⁵⁵ Stensgaard (2004), s. 24

⁵⁶ Michelsen et al. (2019), s. 113

⁵⁷ Eskildsen (2012), s. 123

⁵⁸ Michelsen et al. (2019), s. 111

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

blive præsenteret. I afsnit 2 vil der blive gjort rede for momsreglerne for forudbetaling, som er udtryk for den tidligere praksis for momsmæssig behandling af vouchere. På baggrund af redegørelsen vil der ligeledes blive foretaget en dybdegående analyse af emnet. Dernæst vil afsnit 3 på samme taksonomi; redegørelse og analyse omhandle de nyere bestemmelser for den momsmæssige behandling af vouchere. Analysens resultater i afsnit 2 og 3 har til formål at danne grundlag for den efterfølgende analyse i afsnit 4 og 5. Således vil afsnit 4 afklare og udfolde det forretningsmæssige rationale for virksomheder ved salg af gavekort. I forlængelse heraf vil der i afsnit 5 blive foretaget en analyse samt diskussion af den nationale praksis for den momsmæssige behandling af ikke indløste vouchere. Slutteligt vil der i afsnit 6 blive foretaget en samlet konklusion på afhandlingens problemstilling på baggrund af resultaterne fra de øvrige afsnit i afhandlingen.

2. Forudbetaling

Som nævnt i indledningen blev vouchere indtil den 1. juli 2019 momsmæssigt behandlet efter momslovens generelle regler for forudbetaling. Det skyldes, at der før den 1. juli 2019 ikke fandtes en særskilt regulering af den momsmæssige behandling af vouchere.⁶¹

I det følgende afsnit vil der fra et både EU-retligt og nationalt perspektiv blive redegjort for momsreglerne for forudbetaling, hvorefter den dagældende praksis for den momsmæssige behandling af vouchere vil blive analyseret mhp. at udlede, hvornår der er tale om en forudbetaling. Med afsæt heri analyseres og sammenlignes EU-Domstolens praksis med den nationale praksis mhp. at vurdere, hvorvidt der hersker overensstemmelse mellem disse.

Reglerne for forudbetaling finder fortsat anvendelse på vouchere, som ikke er omfattet af de nyere særskilte bestemmelser for vouchere, eller som er udstedt før den 1. juli 2019.⁶² Resultaterne af dette afsnits analyse samt vurdering er derfor relevant, idet det vil blive benyttet i den øvrige del af nærværende afhandling.

2.1 De generelle regler for forudbetaling og definitionen heraf

Det generelle udgangspunkt er som nævnt, at momspligten indtræder på leveringstidspunktet, hvor erhververen får retten til som ejer at råde over leverancen, jf. MSD art. 63 og ML § 23, stk. 1. Dette udgangspunkt fraviges dog, hvis der er tale om en forudbetaling, jf. MSD art. 65 og ML § 23, stk. 3.

Ifølge momssystemdirektivet er der tale om forudbetaling, når der betales afdrag, inden leveringen af varerne eller ydelserne finder sted, jf. MSD art. 65. I momsloven findes en tilsvarende bestemmelse, hvor forudbetaling er, når betalingen finder helt eller delvis sted, inden leveringen finder sted, eller inden faktura udstedes, jf. ML § 23, stk. 3.

På baggrund af de to bestemmelser kan det udledes, at momspligten indtræder på forudbetalingstidspunktet, når der sker hel eller delvis betaling for en leverance, inden den har fundet sted. Det kan dog ikke på baggrund af ovenstående bestemmelser konkluderes, hvorvidt forudbetaling altid vil medføre, at momspligten indtræder på forudbetalingstidspunktet.

⁶¹ DJV D.A.4.10.3.4

⁶² Ibid.

EU-Domstolen fastslår, at art. 65 skal fortolkes strengt, da det er en undtagelse fra reglen i art. 63⁶³, og har i flere afgørelser præciseret bestemmelsen. EU-Domstolens fortolkning af art. 65 har relevans for fortolkningen af ML § 23, stk. 3 grundet de EU-retlige principper om EU-rettens forrang og EU-konform fortolkning. Gældende EU-ret kan derfor også anses som gældende national ret.

2.1.1 EU-Domstolens praksis for forudbetaling

Ifølge EU-Domstolen er en forudbetaling som udgangspunkt momspligtig, da det er udtryk for at de kontraherende parter tilkendegiver deres hensigt om på forhånd at påtage sig alle de økonomiske følger, som er knyttet til en levering.⁶⁴ For at en forudbetaling kan blive momspligtig, så er der en række betingelser, som skal være opfyldt.

Som udgangspunkt er der tale om en afgiftspligtig forudbetaling i de tilfælde, hvor den fremtidige leverance og leverandøren heraf er kendt på forhånd.⁶⁵ Det følger af fast retspraksis, at der skal være direkte sammenhæng mellem det leverede og den modtagne modværdi⁶⁶, og så skal varerne eller ydelserne kun være underlagt en enkelt afgiftssats, før end der kan være tale om en forudbetaling.⁶⁷ For at der er tale om en forudbetaling, så kræver det ydermere at leverancen, som betalingen relaterer sig til, er klart defineret; der er krav om, at varerne og ydelserne er specifikt angivet på tidspunktet, hvor forudbetalingen sker.⁶⁸ Betaling af afdrag for leveringer af varer og tjenesteydelser, der endnu ikke er klart identificeret, kan således ikke være momspligtige.⁶⁹ Det er dermed leveringen af varer og ydelser, som udløser momspligten, og ikke de betalinger, som udgør vederlaget herfor, medmindre der er tale om en forudbetaling, hvor leverancen er kendt på forhånd.⁷⁰

EU-Domstolen nævner, at art. 65 ikke er afhængig af, hvilken form den afgiftspligtige person modtager modværdien. Erlægges modværdien som en naturalydelse, så vil det stadig være udtryk for en afgiftspligtig forudbetaling i henhold til MSD art. 65, så længe betingelserne for forudbetaling er opfyldt. Det er dog nødvendigt, at modværdien kan opgøres i penge.⁷¹ Det er dermed et krav, at den fremtidige tjenesteydelse allerede er kendt, og at modværdien for ydelsen kan opgøres i penge.⁷²

På baggrund af EU-Domstolens praksis kan det konkluderes, at leverancen skal være klart defineret, før der er tale om en afgiftspligtig forudbetaling. Spørgsmålet er, hvornår en leverance er klart defineret. Svaret på dette søges udledt gennem yderligere retspraksis fra EU-Domstolen.

I sag C-422/17, Skarpa Travel, fremgik det, at momsens forfaldet på forudbetalingstidspunktet, når et rejsebureau modtager betaling for turismeydelser, der på betalingstidspunktet er specifikt angivet, jf. præmis 36. EU-Domstolen giver et eksempel på, hvornår en turismeydelse er specifikt angivet; det er f.eks. en rejse på et bestemt tidspunkt til et givent land.⁷³

⁶³ Sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 45 og sag C-422/17, Skarpa Travel, p. 33

⁶⁴ Sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 49

⁶⁵ Sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 48 og sag C-520/10, Lebara, p. 26

⁶⁶ Sag C-520/10, Lebara, p. 27 og sag C-277/05 og Société thermale d'Eugénie-les-Bains, p. 19

⁶⁷ Sag C-520/10, Lebara, p. 28

⁶⁸ Sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 48 og sag C-520/10, Lebara, p. 26

⁶⁹ Sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 50 og sag C-549/11, Orfey, p. 28

⁷⁰ Sag C-108/99, Cantor Fitzgerald International, p. 17

⁷¹ Sag C-549/11, Orfey, p. 36

⁷² Ibid., p. 39

⁷³ Sag C-422/17, Skarpa Travel, p. 35

I sag C-660/16, Kollroß, var der tale om afgiftspligtige forudbetalinger, da varerne, som var genstand for levering, var klart identificeret. Navnlig var karakteristika og pris for disse varer klart angivet.⁷⁴ Den omstændighed, at leveringsdatoen for varen ikke er kendt med sikkerhed på tidspunktet for forudbetalingen, medfører ikke, at de relevante elementer vedrørende afgiftspligtens indtræden ikke er kendt.⁷⁵ Der kan dermed godt være tale om en afgiftspligtig forudbetaling, selvom leveringsdatoen ikke er kendt på forudbetalingstidspunktet.

Det fremgår af sag C-419/02, BUPA Hospitals, at art. 65 ikke omfatter forudbetalinger, hvorved et samlet beløb betales for goder, der er angivet efter art i en liste, som til enhver tid kan ændres, og som køber til enhver tid ensidigt kan opsiges, hvorefter han får tilbagebetalt hele den del af forudbetalingen, som ikke er udnyttet.⁷⁶ Da betalingen i denne situation vedr. levering af varer, der endnu ikke er klart identificeret, så kan der således ikke være tale om en momspligtig forudbetaling.

Sagen C-270/09, MacDonald Resorts Limited (herefter MRL) er et eksempel på, hvordan vouchere momsmæssigt blev behandlet efter de generelle regler for forudbetaling. I sagen blev kunderne tildelt pointrettigheder, som de på et senere tidspunkt kunne indløse som modværdi til MRL's tjenesteydelser. Pointrettighederne havde pengeværdi⁷⁷, hvorfor de som udgangspunkt kunne være udtryk for en afgiftspligtig forudbetaling.⁷⁸ EU-Domstolen fandt dog, at der ikke var tale om en momspligtig forudbetaling, da kunden på tidspunktet for erhvervelsen af pointrettighederne ikke vidste præcist, hvilke tjenesteydelser som ville være tilgængelige, og hvad pointværdien var.⁷⁹ Tjenesteydelserne var dermed ikke specifikt angivet på tidspunktet for erhvervelsen. Den egentlige tjenesteydelse blev først leveret på indløsningstidspunktet, hvorfor momspligten først indtræder på dette tidspunkt.⁸⁰

I sag C-520/10 leverede Lebara tjenesteydelser til en distributør i form af telekort, som gav slutbrugerne mulighed for at foretage telefonopkald.⁸¹ Telekortene gav ret til én slags tjenesteydelse, der var fastsat på forhånd, og som var underlagt den én enkelt momssats⁸², hvorfor der var tilstrækkelige oplysninger til at fastslå leveringens momspligt på udstedelsestidspunktet. Med Lebara-sagen fastslog EU-Domstolen, at vouchere alene skal kunne indløses til en enkelt type vare eller ydelse, og de skal være underlagt samme momssats, før der kan være tale om en forudbetaling i momsmæssig henseende.⁸³

Det kan på baggrund af EU-Domstolens praksis udledes, at der godt kan være tale om en situation, hvor betalingen sker forud, men hvor det alligevel ikke vil blive anset for en momspligtig forudbetaling. Det kan konkluderes, at der skal foretages en streng fortolkning, når det skal vurderes, hvorvidt der foreligger en momspligtig forudbetaling. For at en forudbetaling bliver momspligtig, så er det et krav, at der 1) er direkte sammenhæng mellem det leverede og den modtagne modværdi, 2) en voucher skal alene kunne indløses til en enkelt type varer eller ydelser, og de skal være underlagt én enkelt momssats, og 3) de leverede varer eller tjenesteydelser skal være klart defineret og specifikt angivet på tidspunktet, hvor forudbetalingen sker. Det er tilstrækkeligt, at varens karakteristika og

⁷⁴ Sag C-660/16, Kollroß, p. 43

⁷⁵ Ibid., p. 45

⁷⁶ Sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 51

⁷⁷ Sag C-270/09, MRL, p. 34

⁷⁸ Sag C-549/11, Orfey, p. 36

⁷⁹ Sag C-270/09, MRL, p. 29

⁸⁰ Ibid., p. 32

⁸¹ Sag C-520/10, Lebara, p. 11

⁸² Ibid., p. 28

⁸³ Amand (2017), s. 153

pris er angivet, og leveringsdatoen behøver ikke være kendt på forudbetalingstidspunktet⁸⁴, men det må ikke være muligt til enhver tid at ændre leverancens indhold.⁸⁵

2.1.2 National praksis for forudbetaling

Nationale afgørelser fra domstolene og skattemyndighederne samt afsnit i Den juridiske vejledning analyseres i dette afsnit med henblik på at udlede den tidligere nationale praksis for den momsmæssige behandling af vouchere. Således bliver det analyseret, hvordan de tre mest anvendte typer af vouchere momsmæssigt bliver behandlet efter den tidligere praksis.

Gavekort

Det følger af den tidligere praksis, at betaling for gavekort, der kan anvendes i en række forskellige butikker, og som kan indløses til både varer og kontanter, ikke kan anses for betaling for levering af klart identificerede momspligtige varer og ydelser i henhold til sag C-419/02, BUPA Hospitals.⁸⁶ Ifølge den tidligere praksis er der dermed ikke tale om en forudbetaling, hvorfor tidspunktet for momspligtens indtræden følger udgangspunktet i ML § 23, stk. 1. Det betyder, at momspligten dermed først indtræder på det tidspunkt, hvor gavekortet indløses til momspligtige varer og ydelser, jf. SKM2006.505.SR og SKM2014.843.SR.

Pointrettigheder

Efter den tidligere praksis bliver købet af pointrettigheder ikke anset for at være en forudbetaling, da det på erhvervelsestidspunktet er ukendt, hvilke varer eller ydelser pointrettighederne kan indløses til. Varerne og ydelserne er dermed ikke specifikt angivet på erhvervelsestidspunktet, hvorfor betingelserne for en forudbetaling ikke opfyldt. Da der ikke er tale om en forudbetaling efter ML § 23, stk. 3, så følger tidspunktet for momspligtens indtræden udgangspunktet i ML § 23, stk. 1, hvorfor momspligten indtræder på indløsningstidspunktet.⁸⁷

Telekort

Efter den tidligere praksis skelnes der mellem tre slags telekort: 1) telekort, som anvendes som et betalingsmiddel og træder i stedet for kontanter, og som samtidig anvendes direkte i telefonautomater, 2) telekort, som ved hjælp af en kode eller lignende giver brugeren ret til at ringe og skrive for et forudsat fast beløb, og 3) mobiltaletskort.⁸⁸

Den første type telekort kan ligesom øvrige betalingsmidler sælges uden moms, da dette ikke er omfattet af reglerne for forudbetaling. Teleselskaberne, der sælger disse telekort, kan dermed undlade at betale moms på salgstidspunktet. Momsen skal først betales på tidspunktet, hvor kortene bliver indløst til teleydelser. Indtægterne fra salg af telekortene skal således først medregnes i den momspligtige omsætning på forbrugstidspunktet.⁸⁹

Indtægter fra salg af den anden type telekort skal, i modsætning til den første type af telekort, medregnes den momspligtige omsætning allerede på salgstidspunktet, jf. SKM2016.324.ØLR. Det fremgår af praksis, at salg af denne type telekort er udtryk for forudbetaling, da telekortene har en enkelt

⁸⁴ Sag C-660/16, Kollroß, p. 43-45

⁸⁵ Sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 51 modsætningsvist

⁸⁶ DJV D.A.4.10.3.4

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Ibid.

anvendelse og er underlagt samme afgiftssats, hvorfor momspligten indtræder på betalingstidspunktet, jf. ML § 23, stk. 3.⁹⁰

Den tredje type af telekort dækker over mobiltidskort og situationer, hvor køber via en bank eller betaling over internettet opnår adgang til flere ydelser end blot teleydelser. Da indbetalingen giver adgang til flere ydelser, og ydelserne dermed ikke er specifikt angivet på betalingstidspunktet, så kan der ikke være tale om en forudbetaling efter ML § 23, stk. 3. Salg af mobiltidskort skal dermed først medregnes til den momspligtige omsætning på forbrugstidspunktet, jf. SKM2008.343.LSR og SKM2013.607.SR.⁹¹

Det følger desuden af Den juridiske vejledning, at vouchere kun kan være omfattet af reglerne for forudbetaling i de tilfælde, hvor den fremtidige levering af en vare eller ydelse allerede er kendt og specifikt angivet på forudbetalingstidspunktet.⁹²

På baggrund af ovenstående analyse kan det dermed konkluderes, at national praksis, i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis, er ganske restriktiv i sin fortolkning af, hvornår en voucher opfylder betingelserne for en forudbetaling. Det er et krav, at den fremtidige levering af en vare eller ydelse er specifikt angivet på forudbetalingstidspunktet, hvorfor et gavekort, der kan anvendes i en række forskellige butikker, og som kan indløses til både varer og kontanter, og pointrettigheder, hvor det er ukendt, hvad de kan indløses til, ikke var en forudbetaling i overensstemmelse med C-419/02, BUPA Hospitals og sag C-270/09, MRL. Telekort kan kun anses for en forudbetaling i de tilfælde, hvor telekortene har en enkelt anvendelse og er underlagt samme momssats i overensstemmelse med C-520/10, Lebara.

På baggrund af ovenstående afsnit kan det konkluderes, at den dagældende nationale praksis ang. vouchere er i overensstemmelse med EU-Domstolens dagældende praksis. I nedenstående afsnit 3 vil det derfor blive analyseret, hvorvidt de nyere bestemmelser ændrer på den momsmæssige behandling af vouchere i national praksis.

2.2 Forudbetaling i økonomisk perspektiv

I det følgende afsnit vil det kort blive analyseret hvilke økonomiske motiver, der ligger bag bestemmelsen om forudbetaling, hvor momspligten indtræder før leveringstidspunktet. I forlængelse heraf vil forudbetaling og den momsmæssige konsekvens heraf blive analyseret fra et virksomhedsmæssigt perspektiv.

Overordnet kan det lægges til grund, at det fælles momssystem søger at henhøre så mange indtægter som muligt til det momsretlige beskatningsgrundlag. Dette skyldes både hensynet til Fællesskabets egne indtægter⁹³ samt hensynet til momssystemets neutralitetsprincip, som tilsiger, at momsen ikke påvirker virksomhedernes forretningsmæssige dispositioner ift. valg af virksomhedsstruktur.⁹⁴

Rationalet bag bestemmelsen om forudbetaling er at sikre, at skattemyndighederne modtager den skyldige moms af købesummen ved forudbetalinger.⁹⁵ Uden momsreglerne om forudbetaling ville

⁹⁰ Ibid.

⁹¹ Ibid.

⁹² DJV D.A.7.2.5

⁹³ Jensen (2004), s. 5-6

⁹⁴ Eskildsen (2012), s. 17

⁹⁵ Sinn, Gebauer, & Parsche (2004)

der være risiko for, at skattemyndighederne aldrig ville modtage den skyldige moms fra virksomhederne, grundet risiko for snyd, konkurser, og manglende indløsning/levering m.m. Skattemyndighederne mister som udgangspunkt hele momsprovenuet i de tilfælde, hvor virksomheder, der leverer varer eller ydelser til den endelige forbruger, går konkurs, inden forbrugeren når at indløse sin voucher, og der dermed aldrig sker levering.⁹⁶ Hvis forbrugerne vælger aldrig at indløse deres voucher, så vil skattemyndighederne endvidere miste den skyldige moms på dette, da der aldrig vil ske levering, og momspligten derfor aldrig vil indtræde.

Fra et virksomhedsmæssigt perspektiv medfører det en ulempe, at salg af vouchere omfattes af bestemmelsen om forudbetaling, da dette resulterer i afregning af moms på forudbetalingstidspunktet, jf. ML § 23, stk. 3. Virksomhedernes incitament til at sælge vouchere, og dermed modtage forudbetalinger, er bl.a. at opnå en likviditetsfordel⁹⁷, da forudbetalinger kan sidestilles med et rentefrit og risikofrit lån, som stilles til rådighed for virksomheden.⁹⁸ Det er dermed ikke i virksomhedernes interesse at skulle afregne moms af beløbet på udstedelsestidspunktet, da det vil nedbringe virksomhedens likvide midler. Virksomhederne er derimod interesseret i at vente så længe som muligt med at skulle afregne momsen, da momsbeløbet fungerer som vederlagsfri finansiering til brug for virksomhedens drift og udvikling. Der er desuden en økonomisk fordel for virksomhederne at modtage betaling så tidligt som muligt, da nutidsværdien af den fremtidige indtægt er større.⁹⁹

For nogle virksomheder er det mest relevante element ved udstedelse af vouchere, at det giver mulighed for at modtage betaling før levering af varer eller tjenesteydelser med den ekstra fordel, at nogle vouchere aldrig bliver indløst.¹⁰⁰ Hvis udstedelsen af voucheren ikke blev anset som en forudbetaling, så blev der på udstedelsestidspunktet ikke afregnet moms. Når voucheren ikke indløses inden udløbet af gyldighedsperioden, så har udstederen haft en momsfri indtjening og dermed en merindtjening sammenlignet med en voucher, som var omfattet af reglerne for forudbetaling, der ikke blev indløst.¹⁰¹

Virksomhedernes foreningsmæssige incitament, hvad angår vouchere, udfoldes analytisk i afhandlingens afsnit 4.

3. Vouchere i momsretligt perspektiv

I nærværende afsnit vil der blive gjort rede for samt analyseret de nyere bestemmelser for den momsmæssige behandling af vouchere, som blev indført med voucherdirektivet med virkning fra 2019. Med afsæt heri har afsnittet til formål at analysere problemstillingerne ved den momsmæssige behandling af vouchere; herunder tidspunktet for momspligtens indtræden, afgiftsstedet, momsgrundlaget samt formidling og distribution. I forlængelse heraf vil det blive undersøgt, om de nyere bestemmelser ændrer national praksis for den momsmæssige behandling af vouchere. Resultatet af analysen har desuden til hensigt at danne grundlag for den senere økonomiske analyse i afsnit 4, der omhandler fordele og ulemper ved brug af vouchere som forretningsmodel.

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ Sag C-288/94, Argos Distributors, p. 8 og sag C-419/02, BUPA Hospitals, p. 28

⁹⁸ Philip (2018)

⁹⁹ Møller & Nielsen (2004), s. 192

¹⁰⁰ Bijl (2013), s. 117

¹⁰¹ Christiansen (2019)

3.1 Baggrund

Som nævnt dækker betegnelsen voucher over flere forskellige instrumenter. Før vedtagelsen af voucherdirektivet var det engelske ord "voucher" ikke et begreb i det fælles moms-system, hvorfor der var uenighed om den momsmæssige behandling af vouchere blandt medlemsstaterne i EU. Ordet "voucher" var blevet nævnt i en række afgørelser fra EU-Domstolen, men afgørelserne angik primært spørgsmål om rabatkuponer.¹⁰²

Før der blev indført en definition af vouchere med voucherdirektivet, så dækkede voucher over flere forskellige instrumenter, som gjorde det vanskeligt for medlemsstaterne at håndtere. En voucher kunne både være 1) en ret til varer eller tjenester (gavekort og tilgodebevis), 2) en ret til prisreduktion (rabatkuponer, cashback ordninger, rabatordninger), og under nogle omstændigheder 3) et bevis for en betaling.¹⁰³ Da der hverken var en definition af "vouchere" eller specifikke bestemmelser vedr. den momsmæssige behandling heraf, resulterede det i, at medlemsstaterne udviklede forskellige nationale løsninger.¹⁰⁴

Medlemsstaternes forskellige løsninger vedr. den momsmæssige behandling af vouchere var til skade for det indre marked, da der var risiko for konkurrencefordrejning, skatteunddragelse eller situationer med dobbeltbeskatning og dobbelt ikke-beskatning ved grænseoverskridende transaktioner.¹⁰⁵ De forskellige løsninger medførte væsentlig markedsineffektivitet, da vouchere på daværende tidspunkt repræsenterede et marked på mere end 52 mia. EUR om året i EU.¹⁰⁶

Formålet med direktivet er at forenkle, modernisere og harmonisere momsreglerne for vouchere.¹⁰⁷ Med direktivet blev der tilføjet tre artikler til det nuværende MSD; art. 30a, 30b og 73a. I dansk ret er ML §§ 4 a, 4 b, 27 a og 73 b et udtryk for implementering af bestemmelserne i voucherdirektivet og er stort set enslydende med direktivet, hvorfor momsloven kan fortolkes EU konformt. Af denne årsag vil nærværende afhandling alene forholde sig til momslovens behandling af vouchere, da momsloven er primær retskilde ved fastlæggelse af retsstillingen i Danmark. Voucherdirektivets art. 30a er implementeret i ML § 73 b, art. 30b er implementeret i ML §§ 4 a og 4 b, og art. 73a er implementeret i ML § 27 a.

De nyere bestemmelser vedr. den momsmæssige behandling af vouchere kan inddeles i følgende fire kategorier; 1) definition af vouchere, 2) den momsmæssige behandling af vouchere, 3) momsgrundlaget, og 4) formidling og distribution af vouchere. Disse kategorier danner grundlag for den momsmæssige behandling af vouchere og er centrale ift. besvarelsen af problemstillingerne behandlet i nærværende afhandling. Kategorierne vil blive nærmere analyseret i efterfølgende afsnit.

3.1.1 Definition af vouchere i momsmæssig henseende

I ML § 73 b, nr. 1 bliver en voucher defineret som et instrument, hvor der består en forpligtelse til at acceptere det som hel eller delvis modværdi for en levering af varer eller ydelser, og hvor de varer eller ydelser, der skal leveres, eller deres potentielle leverandørs identitet enten er angivet på selve

¹⁰² Amand (2017), s. 1

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ DJV D.A.4.10.3.1

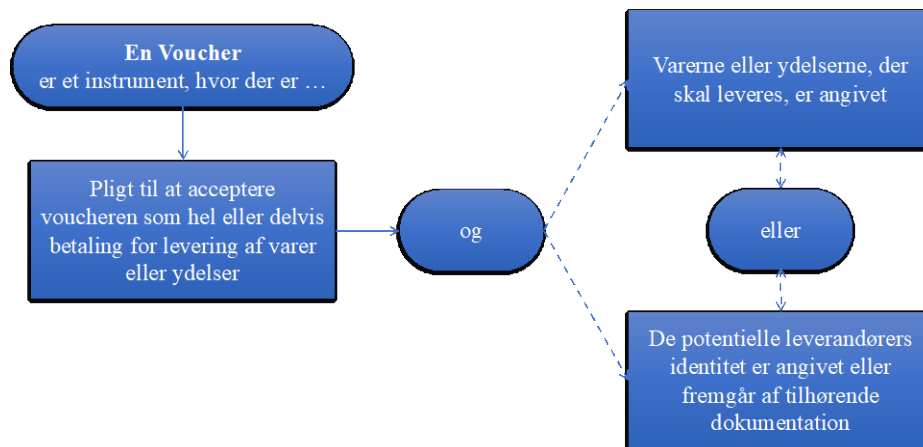
¹⁰⁵ KOM (2012), s. 16

¹⁰⁶ Bijl (2013), s. 115

¹⁰⁷ Voucherdirektivets præambelbetragtning nr. 13

instrumentet eller i den tilhørende dokumentation, herunder vilkårene og betingelserne for anvendelse af et sådant instrument.

Definitionen af vouchere illustreres af nedenstående figur 1.



Figur 1: Definition af vouchere

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra taxud.c.1 (2019), s. 7.

Vouchere, som opfylder betingelserne for at være omfattet af denne definition, skal momsmæssigt behandles efter de nyere særskilte bestemmelser for vouchere. Vouchere, som ikke er omfattet af denne definition, eller som er udstedt før den 1. juli 2019, skal behandles efter de generelle regler for forudbetaling, som omtalt i afsnit 2.¹⁰⁸ De nyere særskilte bestemmelser vil blive analyseret i nedenstående afsnit.

Formålet med at definere vouchere i momsmæssig henseende er at skelne mellem vouchere og egentlige betalingsmidler. Sondringen er vigtig, da overdragelse af egentlige betalingsmidler er fritaget for moms, jf. ML § 13, stk. 1, nr. 11, litra d. Forskellen mellem vouchere og egentlige betalingsmidler er, at der med vouchere medfølger en forpligtelse til at acceptere den som modværdi for en levering af varer og ydelser. Egentlige betalingsmidler medfølger ikke en sådan forpligtelse, og de er, i modsætning til vouchere, ikke på forhånd begrænset til en specifik levering af varer og ydelser.¹⁰⁹

Det skal bemærkes, at en voucher i momsmæssig henseende ikke udgør et egentligt betalingsmiddel. Indløsningen af en voucher mod en vare eller tjenesteydelse kan ikke betragtes som en betaling, da betalingen allerede fandt sted ved udstedelsen af voucheren. Det er mere nærliggende, at indløsningen af en voucher betragtes som udøvelse af en rettighed, der er betinget af betalingen på udstedelsestidspunktet. Rettigheden svarer til forpligtelsen til at acceptere voucheren.¹¹⁰

Såfremt der er tale om en voucher iht. ML § 73 b, nr. 1, så bliver voucherbegrebet yderligere defineret i ML § 73 b, nr. 2 og 3, hvor der sondres mellem to kategorier af vouchere på grundlag af deres anvendelse. Der sondres mellem voucher til ét formål og voucher til flere formål.

¹⁰⁸ DJV D.A.4.10.3.4

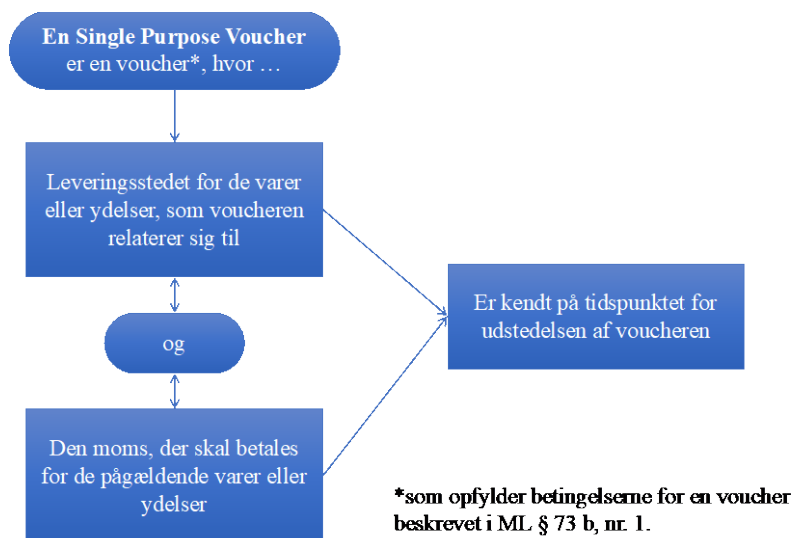
¹⁰⁹ Voucherdirektivets præambelbetragtning nr. 6

¹¹⁰ Taxud.c.1 (2020), s. 4 og KOM (2012), s. 6

3.1.1.1 Voucher til ét formål (SPV)

En voucher til ét formål kaldes også for single purpose voucher, som forkortes SPV. Betegnelsen SPV blev først introduceret af Det Forenede Kongerige, som ændrede sin lovgivning for vouchere i medfør af EU-Domstolens afgørelse i sag C-520/10, Lebara.¹¹¹ En SPV defineres som en voucher, hvor leveringsstedet for de varer eller ydelser, som voucheren relaterer sig til, og den moms, der skal betales for de pågældende varer eller ydelser, er kendt på tidspunktet for udstedelsen af voucheren, jf. ML § 73 b, nr. 2.

Definitionen af en SPV illustreres af nedenstående figur 2.



Figur 2: Definition af SPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra *taxud.c.1* (2019), s. 8.

Der er dermed to betingelser, som skal være opfyldt for, at der er tale om en SPV; på udstedelsestidspunktet er der krav om kendskab til leveringsstedet og momssatsen. Hvis der ikke er kendskab til de to forhold, så vil en voucher ikke være omfattet af reglerne vedr. SPV'ere.

3.1.1.2 Voucher til flere formål (MPV)

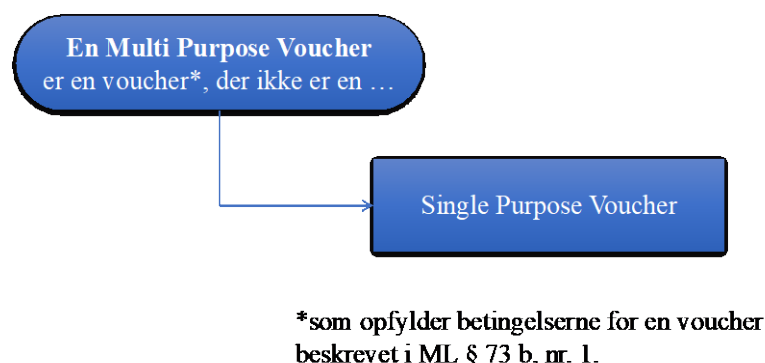
En voucher til flere formål kaldes også for multi purpose voucher, som forkortes MPV. En MPV defineres som en voucher, der ikke er en SPV, jf. ML § 73 b, nr. 3. Definitionen af en MPV er derfor en negativ afgrænsning af ML § 73 b, nr. 2, samt en residualbestemmelse, hvor det først undersøges, om voucheren opfylder betingelserne i ML § 73 b, nr. 1, derefter undersøges det, om voucheren opfylder betingelserne for en SPV i ML § 73 b, nr. 2.¹¹²

Det er dermed den konkrete viden på udstedelsestidspunktet, der afgør, hvorvidt der er tale om en SPV eller en MPV. Iht. ML § 73 b, nr. 2 er der to betingelser, som skal være opfyldt for, at der er tale om en SPV, og hvis ikke disse betingelser er opfyldt, så er der tale om en MPV.

¹¹¹ Amand (2017), s. 151

¹¹² Sag C-637/20 DSAB Destination Stockholm AB, p. 28

Definitionen af en MPV illustreres af nedenstående figur 3.



Figur 3: Definition af MPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra taxud.c.1 (2019), s. 10.

Der vil eksempelvis være tale om en MPV i de tilfælde, hvor voucheren kan anvendes i udlandet eller hvor voucheren kan anvendes til både momsfritagne og momspligtige varer eller ydelser, således betingelserne for en SPV ikke er opfyldt. Her er leveringsstedet og momssatsen ikke kendt på udstedelsestidspunktet.

3.1.2 Den momsmæssige behandling af vouchere

Det er essentielt at have kendskab til definitionen af vouchere, herunder definitionen af en SPV og en MPV, som omtalt i forrige afsnit, da det er afgørende for den momsmæssige behandling af vouchere.

Hvorvidt en voucher er omfattet af definitionen i ML § 73 b, nr. 1 har betydning for, om voucheren skal behandles efter de generelle regler for forudbetaling eller ej. Hvis voucheren er omfattet af definitionen og udstedt efter den 1. juli 2019, er det afgørende, om der er tale om en SPV eller en MPV, hvad angår den momsmæssige behandling heraf, herunder momspligtens indtræden. De forskellige typer af vouchere medfører forskellige momsmæssige konsekvenser og skal momsmæssigt behandles forskelligt. Den momsmæssige behandling af vouchere er reguleret i ML §§ 4 a og 4 b.

I det følgende afsnit vil den momsmæssige behandling af SPV'ere og MPV'ere blive analyseret.

3.1.2.1 Den momsmæssige behandling af SPV

Af ML § 4 a, stk. 1 fremgår det, at enhver overdragelse af en SPV, jf. § 73 b, nr. 2, der foretages af en afgiftspligtig person, som handler i eget navn, betragtes som en levering af de varer eller ydelser, som voucheren relaterer sig til. Den faktiske overdragelse af varerne eller den faktiske levering af ydelserne til gengæld for en SPV, som af leverandøren accepteres som hel eller delvis modværdi, betragtes ikke som en uafhængig transaktion.

Da en SPV iht. ML § 73 b, nr. 2 kun kan indløses til varer og tjenesteydelser, hvor der er kendskab til leveringsstedet og momssatsen, så er der tilstrækkelig med oplysninger til at fastslå leverancens momspligt allerede på udstedelsestidspunktet af voucheren. I momsmæssig henseende behandles en SPV som en forudbetaling for en fremtidig levering af de varer og ydelser, som voucheren kan

indløses til. Det betyder, at momspligten opstår på tidspunktet for udstedelsen af voucheren, og dermed ikke på indløsningstidspunktet, hvor den faktiske overdragelse af varerne eller leveringen af tjenesteydelserne finder sted. Det betyder også, at det som udgangspunkt er udstederen af en SPV, der er ansvarlig for indbetaling af momsen ved overdragelse af voucheren.

Et eksempel på en SPV kan være et gavekort til en hotelovernatning på 1.000 DKK, hvor modtageren frit kan vælge mellem forskellige hoteller beliggende i Danmark. Gavekortet opfylder betingelserne for en SPV, da leveringsstedet og momssatsen er kendt; leveringsstedet er i Danmark, idet hotellerne og kroerne er beliggende her, og momssatsen er 25 %.¹¹³ Da leveringsstedet og momssatsen er kendt på udstedelsestidspunktet, så er betingelserne for en SPV dermed opfyldt, og der skal afregnes moms på tidspunktet for udstedelsen af voucheren. Bogføringen af salget af en SPV illustreres af nedenstående tabel 1. Salget af voucheren debiteres med 1.000 DKK i kassen som likvide midler, hvoraf der krediteres 20 % i skyldig moms, og det resterende beløb krediteres på udestående til kunder.

Kassen	Udestående til kunder	Skyldig moms
+ 1.000 DKK	- 800 DKK	- 200 DKK

Tabel 1: Salg af SPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra Jørgensen (2021).

Når gavekortet indløses til den pålydende værdi på 1.000 DKK, så vil momsen allerede være afregnet, hvorfor momsen ikke skal medregnes igen.¹¹⁴ Bogføringen illustreres på nedenstående tabel 2, hvor beløbet på udestående til kunder udlignes og posteres som varesalg i stedet.

Udestående til kunder	Varesalg
- 800 DKK	- 800 DKK
+ 800 DKK	

Tabel 2: Indløsning af SPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra Jørgensen (2021).

Virksomheder, der sælger vouchere, som kan indløses til varer eller ydelser med samme momssats her i landet, bliver berørt af de nyere momsregler, da denne type voucher omfattes af reglerne for SPV. Da Danmark anvender den samme momssats på størstedelen af alle momspligtige varer og ydelser, vil vouchere solgt til brug her i landet i højere grad end i andre lande være en SPV.¹¹⁵ Økonomisk medfører dette, at virksomhedernes likviditetsfordel, ved at kunne vente med at afregne momsen til indløsningstidspunktet, bortfalder.¹¹⁶ Det medfører desuden, at fordelene ved ikke at skulle afregne moms af ikke indløste gavekort bortfalder, da momsen allerede skal afregnes på udstedelsestidspunktet.¹¹⁷

¹¹³ DJV D.A.4.10.2.3.2

¹¹⁴ Jørgensen (2021)

¹¹⁵ Christiansen (2020)

¹¹⁶ Mønniche & Thomsen (2020)

¹¹⁷ Sagerne C-250/14 og C-289/14, Air France-KLM og HOP!-Brit Air, p. 43

3.1.2.2 Den momsmæssige behandling af MPV

Af ML § 4 b, stk. 1 fremgår det, at der skal betales afgift af den faktiske overdragelse af varer eller ydelser til gengæld for en MPV, jf. § 73 b, nr. 3, som af leverandøren accepteres som hel eller delvis modværdi, mens der ikke skal betales afgift af hver forudgående overdragelse af vouchere til flere formål.

Ifølge ovenstående bestemmelse bliver en MPV ikke behandlet som en forudbetaling, da momspligten først indtræder på indløsningstidspunktet, hvor den faktiske overdragelse af varer eller ydelser finder sted. Selve overdragelsen og udstedelsen af en MPV er dermed en momsfri transaktion. Årsagen hertil er, at der ikke er tilstrækkelig med oplysninger om varerne eller tjenesteydelserne på udstedelsestidspunktet, hvorfor momspligten ikke kan indtræde på dette tidspunkt, jf. ML § 73 b, nr. 3.

Der kan være flere afgiftspligtige personer involveret ifm. distribution og indløsning af vouchere, men ved MPV'ere er det kun indløseren af voucheren, der kender leveringen af varer eller ydelser, samt hvornår og hvor leveringen sker. Derfor er det altid indløseren af en MPV, der er ansvarlig for indbetaling af momsen til skattemyndighederne, da dette sikrer, at det korrekte momsbeløb bliver indbetalt.¹¹⁸

I DJV-afsnit D.A.4.10.2.3.3 fremgår det, at der vil være tale om en MPV, hvis voucheren giver mulighed for at modtage:

- 1) varer eller ydelser i flere EU-lande,
- 2) både momsfritagne og momspligtige varer/ydelser,
- 3) momspligtige varer eller ydelser og f.eks. en avis, der har 0-sats, eller
- 4) en ydelse, hvis leveringssted er omfattet af hovedreglerne for ydelsers leveringssted i momslovens § 16.

Et eksempel på en MPV kan være et turistkort, der giver adgang til en række turistattraktioner og personbefordringsydelser i en begrænset periode og op til en vis værdi. Da voucheren giver adgang til flere ydelser med forskellige momssatser, så er momsen, der skal betales af disse ydelser, ikke kendt på tidspunktet for udstedelsen af voucheren. Der er dermed tale om en voucher, der ikke er en SPV, hvorfor det modsætningsvist er en MPV, hvor momsen indtræder på indløsningstidspunktet.¹¹⁹ Bogføringen af salget af en MPV til 1.000 DKK illustreres af nedenstående tabel 3.

Kassen	Udestående til kunder	Skyldig moms
+ 1.000 DKK	- 1.000 DKK	0 DKK

Tabel 3: Salg af MPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra Jørgensen (2021).

Ovenstående tabel illustrerer, at der på salgstidspunktet ikke skal afregnes moms. Sammenlignet med illustrationen for en SPV, så har virksomheder ved salg af en MPV en likviditetsfordel, da de ikke

¹¹⁸ KOM (2012), s. 18, nr. (16)

¹¹⁹ Sag C-637/20 DSAB Destination Stockholm AB, p. 31-32

skal afregne moms på salgstidspunktet. Dette medfører, at virksomheden har 200 DKK mere til rådighed, som er udtryk for gratis finansiering. Hvis voucheren indløses til momspligtige varer eller ydelser med samme momssats som i eksemplet for en SPV, så skal der afregnes det samme beløb i moms, fordelen ved salg af en MPV er, at momsafregningen kan udskydes til indløsningstidspunktet, og i nogle tilfælde indløses de aldrig, hvorfor virksomheden har tjent 200 DKK mere på salget af en MPV frem for en SPV. Indløsningen af en MPV til momspligtige varer og ydelser illustreres af nedenstående tabel 4. Hvis en MPV indløses til momsfrigtage varer eller ydelser, så skal der ikke afregnes moms på indløsningstidspunktet.

Udestående til kunder	Varesalg	Skyldig moms
- 1.000 DKK	- 800 DKK	- 200 DKK
+ 1.000 DKK		

Tabel 4: Indløsning af MPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra Jørgensen (2021).

3.1.3 Momsgrundlaget

Afhandlingen har til formål at analysere, hvad der er gældende ret, hvad angår den momsmæssige behandling af vouchere. I den forbindelse er det væsentligt at undersøge, hvad momsgrundlaget er for levering af varer eller ydelser, der foretages mod vouchere.

Momsgrundlaget er det beløb, der skal afregnes moms af. Som udgangspunkt er det leverancens pris, og dermed vederlaget, der udgør momsgrundlaget, jf. ML § 27. Salg af vouchere følger dog ikke altid dette udgangspunkt.

3.1.3.1 Momsgrundlaget ved SPV

Ved salg af en SPV er vederlaget altid kendt på udstedelsestidspunktet, hvorfor fastlæggelsen af momsgrundlaget kan følge de almindelige regler, hvor vederlaget udgør momsgrundlaget, jf. ML § 27.¹²⁰ Momsgrundlaget er det fulde vederlag, som er betalt for en SPV, og omfatter enhver formidlingstjeneste.¹²¹ Dette gælder også, selvom der er tale om en SPV, som kan indløses løbende.¹²² Ombytning af en SPV til kontanter kan dog være udtryk for en annullationsmulighed, der eventuelt kan medføre berigtigelse efter ML § 27, stk. 4.¹²³

3.1.3.2 Momsgrundlaget ved MPV

ML § 27 a definerer momsgrundlaget for levering af varer eller ydelser, der foretages mod en MPV. Det fremgår af ML § 27 a, at momsgrundlaget er det samme som den modværdi, der er betalt for en MPV. I mangel af oplysninger om modværdien, er det pengeværdien, der er angivet på selve voucheren eller i den tilhørende dokumentation (voucheren pålydende værdi), med fradrag af momsbeløbet for de leverede varer eller ydelser, som momsgrundlaget fastsættes efter. Hvis voucheren pålydende værdi eksempelvis er 250 DKK, så er momsgrundlaget 200 DKK og momsen udgør således 50 DKK. Hvis der er tale om en MPV, som kan indløses løbende, så vil en delvis indløsning medføre, at der

¹²⁰ DJV D.A.4.10.2.6

¹²¹ Taxud.c.1 (2019), s. 9

¹²² Forarbejderne til § 5, nr. 5, i lov nr. 1726 af 27. december 2018

¹²³ DJV D.A.4.10.2.6

skal beregnes moms af den andel, som bliver indløst. Dette under forudsætning af, at voucherens værdi tilsvarende nedskrives.¹²⁴

3.1.4 Formidling og distribution af vouchere

Vouchere kan formidles og distribueres på mange måder, og i mange tilfælde sker det gennem en mellemhandler.¹²⁵ EU-Kommissionen beskriver distributionen af en SPV som relativ enkel, da momsen er forudbetalt på udstedelsestidspunktet. Det er derimod ikke helt så enkelt ved distributionen af en MPV gennem mellemhandlere i en salgskæde.¹²⁶

Generelt indeholder de nyere bestemmelser for vouchere ikke et komplet sæt af regler, men præciserer alene definitionen af vouchere, den momsmæssige behandling og momsgrundlaget.¹²⁷ De nyere bestemmelser henviser til formidlere af vouchere, som enten handler i eget navn, jf. ML § 4 a, stk. 1, eller i en anden afgiftspligtig persons navn, jf. ML § 4 a, stk. 2. Dette er begreber som i forvejen eksisterer i momsloven, hvor der også skelnes mellem formidling i eget navn og for fremmed regning, samt formidlere, der handler i fremmed navn og for fremmed regning. Der findes ingen særlige regler for formidling af vouchere i eget navn, hvorfor dette følger af de almindelige regler i ML § 4, stk. 4.¹²⁸

I nedenstående afsnit vil den momsmæssige behandling af formidling og distribution af vouchere blive analyseret mhp. at udlede, hvad der er gældende ret på området.

3.1.4.1 Formidling og distribution af SPV

Som nævnt er distributionen af en SPV relativ enkel, da momsen er forudbetalt. Det følger af ML § 4 a, stk. 2, at når overdragelsen af en SPV foretages af en afgiftspligtig person, der handler i en anden afgiftspligtig persons navn, betragtes denne overdragelse som en levering af de varer eller ydelser, som voucheren relaterer sig til, foretaget af den anden afgiftspligtige person, i hvis navn den afgiftspligtige person handler. Det betyder, at når en mellemhandler (B) formidler gavekort i en anden afgiftspligtig persons navn (A), så er det A, der bliver anset for at have leveret varerne eller ydelserne, som voucheren relaterer sig til. Dvs., når en SPV udstedes eller distribueres af en mellemhandler, som handler i en anden afgiftspligtig persons navn, anses mellemhandleren ikke for at have deltaget i den bagvedliggende levering.¹²⁹ Hvorimod, hvis overdragelsen af en SPV foretages af en afgiftspligtig person, der handler i eget navn, vil overdragelsen blive betragtet som en afgiftspligtig levering foretaget af denne.¹³⁰

Hvis leverandøren er en anden end den afgiftspligtige person, som handler i eget navn og som har udstedt voucheren, vil leverandøren blive anset for at have leveret varerne eller ydelserne til udstederen af voucheren, jf. ML § 4 a, stk. 3.

Ovenstående bestemmelser er illustreret i nedenstående figur 4.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ Norvell & Horky (2017), s. 250

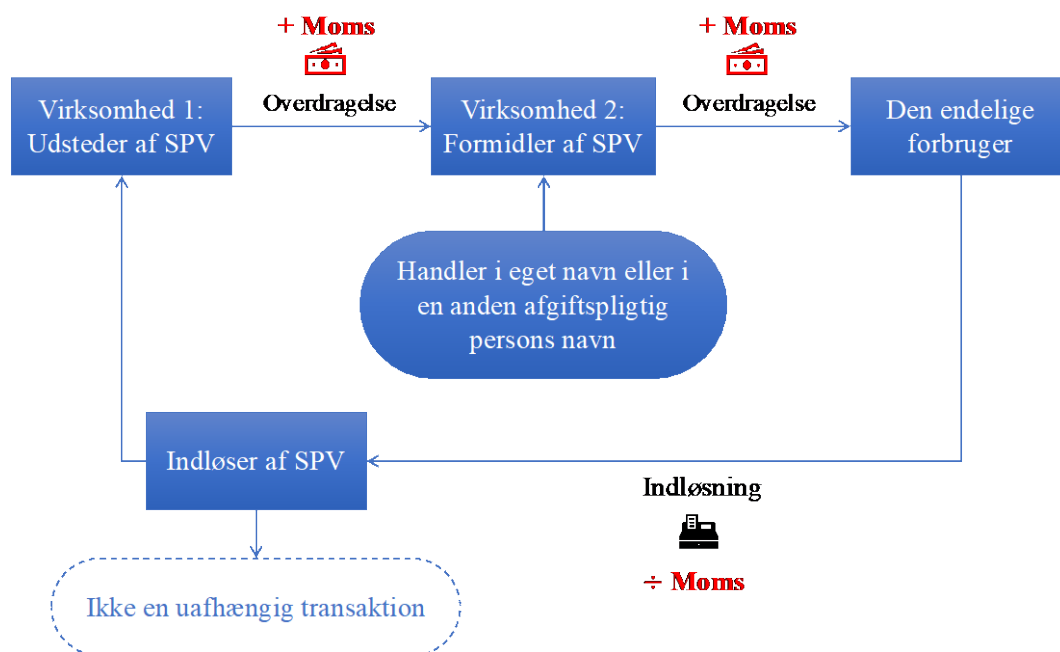
¹²⁶ KOM (2012), s. 7

¹²⁷ Amand (2017), s. 156

¹²⁸ DJV D.A.4.10.2.5

¹²⁹ Voucherdirektivets præambelbetragtning nr. 9

¹³⁰ Taxud.c.1 (2019), s. 9



Figur 4: Distribution af SPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra *taxud.c.1 (2019)*, s. 9.

Figur 4 illustrer, at udstedelse samt hver efterfølgende overførsel af en SPV, skal betragtes som en levering af de underliggende varer eller tjenesteydelser, som voucheren relaterer sig til, hvorfor transaktionerne pålægges moms. Desuden illustrerer figuren, hvordan indløsningen og dermed den faktiske levering af varerne eller ydelserne, til gengæld for en SPV, ikke anses som en uafhængig transaktion, hvorfor transaktionen er momsfri, jf. ML § 4 a, stk. 1.

Ofte er udstederen af en SPV den samme person, som den faktiske leverandør af de underliggende varer og ydelser ved indløsningen af voucheren. Den faktiske leverandør kaldes også for indløseren. Dog behøver det ikke være den samme person, da der kan være aftale om, at en tredjemand vil acceptere voucheren som betaling for varerne eller ydelserne. Hvis varerne eller ydelserne udleveres af en anden afgiftspligtig person end udstederen af SPV (virksomhed 1), anses denne afgiftspligtige person dog for at have leveret disse varer eller ydelser til udstederen.¹³¹ Dvs. når udstederen og indløseren af SPV ikke er samme person, så anses indløseren for at have foretaget en levering af varerne eller ydelserne til udsteder, jf. ML § 4 a, stk. 3. Den faktiske leverandør (indløseren) skal dermed fakturere udstederen for leverancen. Indløseren vil kunne give kunden en kvittering for leveringen, men vil ikke kunne udstede en faktura med moms til kunden.¹³²

3.1.4.2 Formidling og distribution af MPV

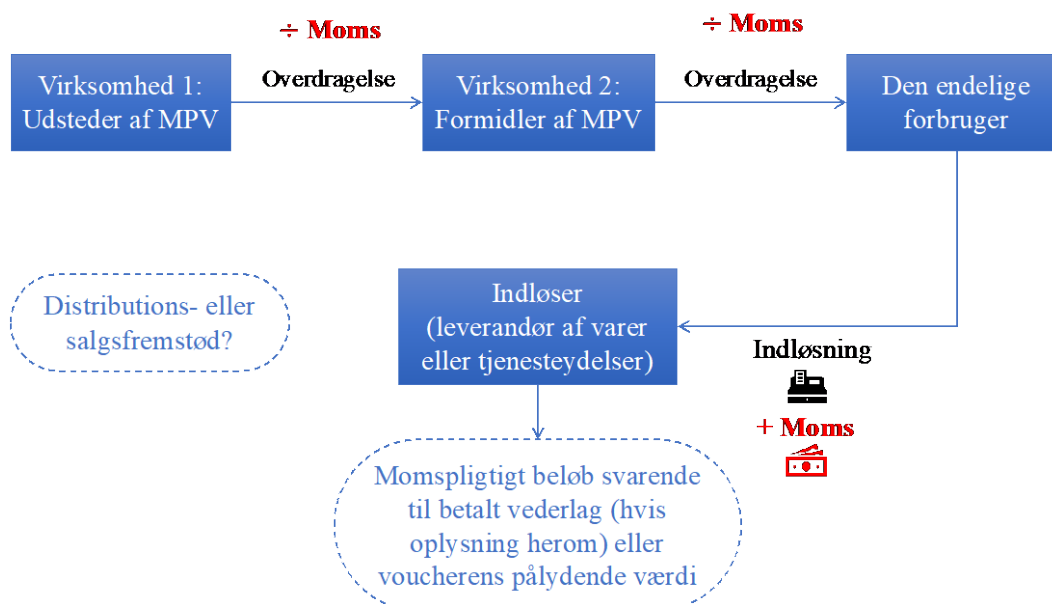
En MPV distribueres typisk gennem en distributionskæde, før den endeligt sælges til en forbruger. Som tidligere nævnt i afsnit 3.1.2.2 skal den faktiske overdragelse af varer eller ydelser til gengæld for en MPV pålægges moms, mens hver forudgående overdragelse af en MPV ikke er momspligtig, jf. ML § 4 b, stk. 1. Dette bevirker, at der i en distributionskæde ikke skal pålægges moms på en MPV

¹³¹ Ibid.

¹³² DJV D.A.4.10.2.4

før ved indløsning.¹³³ Uden ML § 4 b, stk. 1 ville der være risiko for, at der på indløsningstidspunktet skulle foretages tilpasninger i de foregående led i distributionskæden, da momssatsen først bliver kendt på indløsningstidspunktet. Det ville dermed være u hensigtsmæssigt med efterfølgende tilpasninger, hvorfor der først pålægges moms på den endelige transaktion, hvor en MPV indløses.¹³⁴

Distributionen af en MPV er illustreret i nedenstående figur 5.



Figur 5: Distribution af MPV

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra taxud.c.1 (2019), s. 10.

Ovenstående figur 5 har til formål at illustrere, hvorledes momspligten indtræder på indløsningstidspunktet, såfremt voucheren indløses til en momspligtig leverance, mens de forudgående overdragelser af voucheren er momsfrie transaktioner. Indløseren af en MPV er ligeledes leverandøren af varen eller ydelsen. Momsgrundlaget er enten modværdien, som er betalt for voucheren, eller i mangel af oplysning om denne værdi, er det den pålydende værdi, der er angivet på voucheren eller i den tilhørende dokumentation, jf. ML § 27 a.

Af figur 5 fremgår en boks med teksten ”Distributions- eller salg fremstød?”; dette viser, at figuren kan se anderledes ud, hvis der ifm. distributionen af en MPV bliver leveret formidlingsydelser eller en særskilt levering af ydelser. I de tilfælde, hvor voucheren overdrages af en anden afgiftspligtig person end den, der foretager den afgiftspligtige transaktion, ved faktisk at levere varerne eller ydelserne, skal alle ydelserne i forbindelse hermed pålægges moms, jf. ML § 4 b, stk. 2. Den kommercielle distribution af en MPV er dermed en uafhængig transaktion og udgør en momspligtig ydelse.¹³⁵ Det vil kun være formidlingsydelserne eller en særskilt levering af ydelser, såsom distributions- eller reklameydelser, der pålægges moms.¹³⁶ Dvs., at overskuddet for distributionen af en MPV pålægges moms som en selvstændig ydelse.¹³⁷

¹³³ KOM (2012), s. 12

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ Taxud.c.1 (2019), s. 4

¹³⁶ Voucherdirektivets præambelbetragtning nr. 10

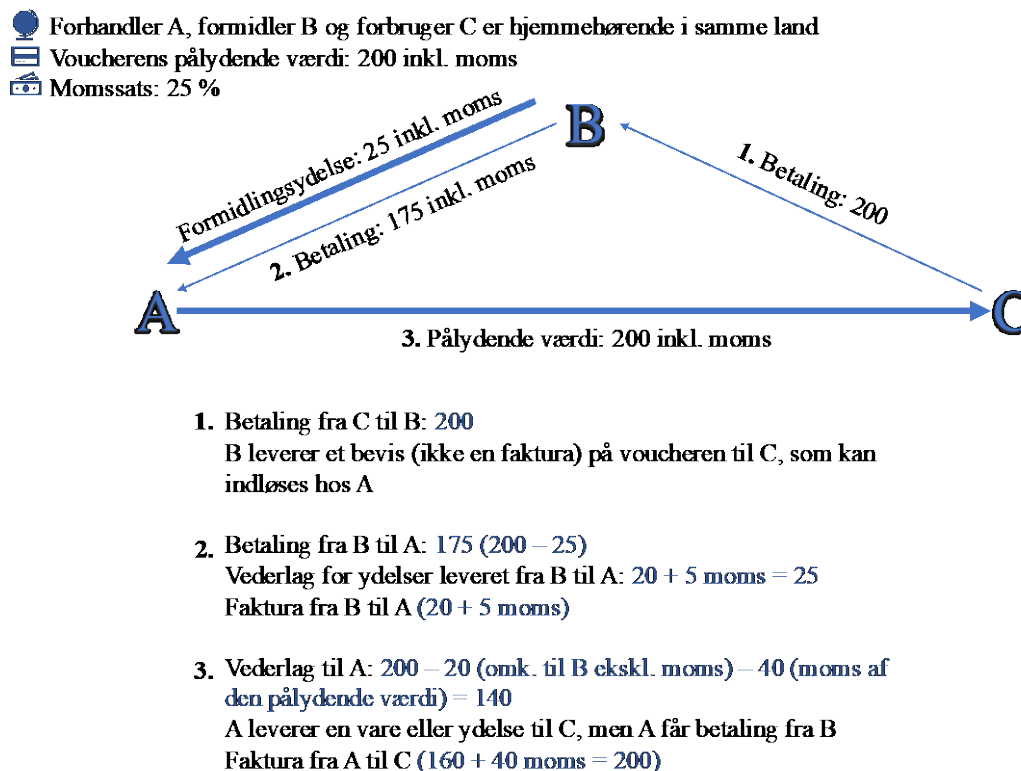
¹³⁷ KOM (2012), s. 12

Konsekvenserne af ML § 4 b er, at varerne og ydelserne, som en MPV giver ret til, pålægges moms på indløsningstidspunktet, mens distributørens overskud pålægges moms som ydelser, hver gang en MPV distribueres.¹³⁸ Den momsmæssige behandling afhænger af, hvem og hvordan voucheren bliver formidlet. Som tidligere omtalt henvises der til to typer af formidlere, som enten handler i eget navn eller i en anden afgiftspligtig persons navn. Begge er mellemhandlere (B), der formidler kontakt til forbrugere (C), og som ikke selv producerer de varer eller tjenester, der leveres af virksomheden (A) til den endelige forbruger (C).¹³⁹ Forskellen mellem de to typer af formidlere vil blive illustreret i følgende afsnit.

Formidling af MPV i andens navn

I situationen, hvor en formidler handler i en anden afgiftspligtig persons navn, er det formidleren (B), der etablerer kontakt mellem en forhandler (A) og en kunde (C). B indgår en kontrakt med C på vegne af A. B formidler betalingen fra C til A, mens hovedleverancen sker direkte fra A til C.

Situationen illustreres i nedenstående figur 6.



Figur 6: Formidling af MPV i andens navn

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra Amand (2017), s. 157.

I figur 6 yder B kun en formidlingstjeneste til forhandleren (eller producenten) A, mens A leverer direkte til forbruger C. Betalingen fra B til A omfatter den pris, der opkræves hos den endelige forbruger C, minus vederlaget til formidleren B inkl. moms på ydelsen fra B til A og af leveringen fra A

¹³⁸ Ibid., s. 13

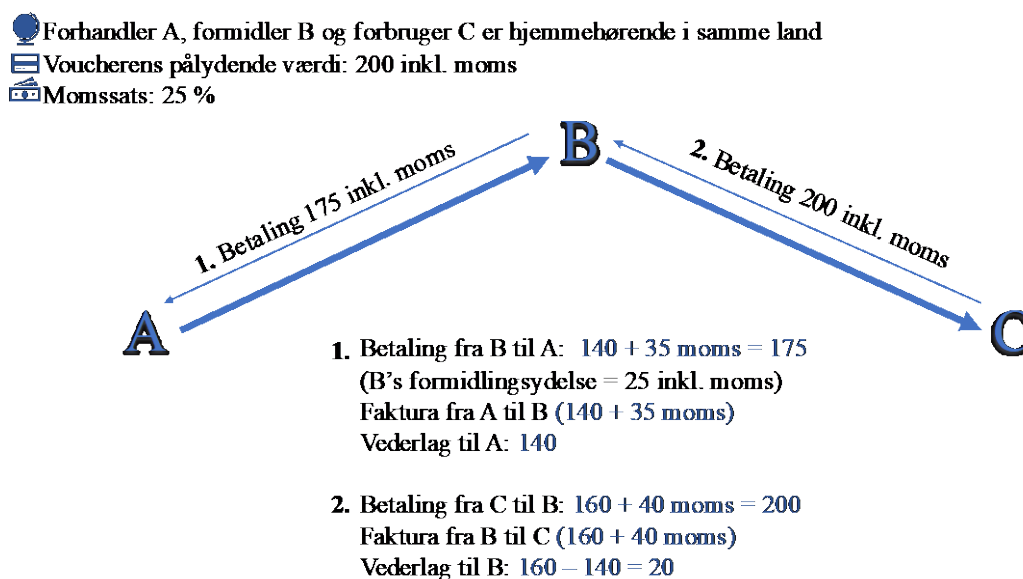
¹³⁹ Amand (2017), s. 156

til C. A hæfter for momsen af leverancerne og skal udstede en faktura med moms til C. B hæfter for momsen på sin formidlingsydelse og skal udstede en faktura med moms til A, som A har fradragsret for.¹⁴⁰

Formidling af MPV i eget navn

I situationen, hvor B handler i eget navn, leverer B varer eller tjenesteydelser til C i eget navn, men på vegne af A. I momsmæssig henseende opdeles leveringen fra A til C i to transaktioner. Den første er leveringen fra A til B, og den anden er leveringen fra B til C. B bliver anset for at levere varerne eller tjenesteydelserne til C, da B handler i eget navn.¹⁴¹

Situationen illustreres af nedenstående figur 7.



Figur 7: Formidling af MPV i eget navn

Kilde: Udarbejdet ved egen tilvirkning med inspiration fra Amand (2017), s. 159.

I figur 7 handler B i eget navn og erhverver varer eller ydelser fra A, som efterfølgende leveres fra B til C. I denne situation er det B, som udsteder voucheren, og dermed ikke forhandleren (A) selv. B betaler A på tidspunktet for indløsningen af voucheren fra C til A. B hæfter for momsen af leveringen fra B til C og skal udstede en faktura med moms. A hæfter for momsen af de varer eller tjenesteydelser, der leveres fra A til B, og skal udstede en faktura til B med moms. Denne type transaktion side-stilles med kædehandel iht. MSD art. 36a, som er implementeret i ML § 14 a, og det har ingen betydning, om C kender til A. Da C aldrig modtager en faktura direkte fra A, antages det, at C ikke er bekendt med, at A er leverandøren.¹⁴²

Reelt er forholdene dog mere komplekse end, hvad der eksemplificeres af figur 6 og 7. Ofte er der mere end én formidler, således det ikke kun består af et trepartsforhold, men der er flere aktører involveret i formidlingen og distributionen af en voucher. Parterne kan være placeret i flere lande, og

¹⁴⁰ Ibid., s. 157

¹⁴¹ Ibid., s. 158

¹⁴² Ibid.

i nogle tilfælde kræver det, at formidleren momsregistreres i det land, hvor den underliggende levering finder sted. Der kan desuden være nationale regler som pålægger restriktioner for kædehandel; eks. kan der være forbud mod videresalg af billetter. Slutteligt er der vouchere, som aldrig bliver indløst hos leverandørerne. Her sker der aldrig levering, selvom udstederen har modtaget vederlag for leverancen. I praksis er der dermed flere faktorer, som kan ændre de illustrerede forhold.¹⁴³

3.1.5 Delkonklusion

På baggrund af ovenstående afsnit konkluderes, at de nyere bestemmelser sonder mellem to typer vouchere; SPV og MPV. Sondringen har afgørende betydning for den momsmæssige behandling af vouchere, da de to typer medfører forskellige momsmæssige konsekvenser. En SPV bliver momsmæssigt behandlet som en forudbetaling, hvor momspligten indtræder på udstedelsestidspunktet. Ved en MPV indtræder momspligten derimod på indløsningstidspunktet. Forskellen er, hvorvidt der foreligger sikker viden til at pålægge moms på udstedelsestidspunktet, eller om det er nødvendigt at vente til indløsningstidspunktet, hvor varerne eller ydelserne leveres.¹⁴⁴

4. Vouchere i økonomisk perspektiv

Vouchere i form af gavekort har siden starten af 2000'erne været en populær måde at give gaver på og tendensen er stigende.¹⁴⁵ Populariteten skyldes i høj grad, at gavekortgiveren mangler den gode gaveidé, hvormed gavekortet giver modtageren frihed til selv at vælge sin egen gave. Populariteten kan eksemplificeres ved at mere end 80 % af danskerne har modtaget et gavekort inden for de seneste fem år.¹⁴⁶

Populariteten har medført at mange virksomheder har inkorporeret gavekort som en del af deres forretningsmodel.¹⁴⁷ Anvendelsen af gavekort som betalingsmiddel er forbundet med højere transaktionsomkostninger sammenlignet med traditionelle betalingsmidler, hvorfor det økonomiske og forretningsmæssige rationale bag forretningsmodellen kan give anledning til undren. I det følgende afsnit vil der derfor foretages en økonomisk og forretningsmæssig analyse af rationalet for salget af gavekort set fra et virksomhedsmæssigt perspektiv.

4.1 Vouchere som forretningsmodel

Som netop nævnt i indledningen for nærværende afsnit er gavekort som udgangspunkt behæftet med høje transaktionsomkostninger. Blandt transaktionsomkostningerne kan nævnes omkostninger forbundet med salg af gavekort i form af driftsomkostninger til design, oprettelse og administration af gavekortene, omkostninger forbundet med formidling og distribution af gavekortene i form af honorar for formidlingsydelsen, og omkostninger i form af gebyrer forbundet med indløsningen af kortene.¹⁴⁸

¹⁴³ Ibid., s. 157-158

¹⁴⁴ KOM (2012), s. 13

¹⁴⁵ Se bilag 1

¹⁴⁶ Philip (2018)

¹⁴⁷ IdeFA (2019)

¹⁴⁸ Norvell & Horky (2017), s. 251

Under antagelsen om at virksomheder som udgangspunkt altid agerer økonomisk rationelt, herunder specielt ved observation af den gennemsnitliges virksomheds handlinger, må det kunne konstateres, at der ligger en øget gevinst ved at tilbyde sine kunder gavekort, der som minimum opvejer de øgede transaktionsomkostninger gavekort skaber. Gavekort byder på mange fordele som kan hjælpe virksomheder med at tiltrække nye kunder, øge brandbevidstheden, øge forbruget og reducere prisfølsomheden.¹⁴⁹ Gavekort kan udvikle markedet for varer eller ydelser mhp. profitmaksimering, skabe loyalitet hos kunderne eller at lette betalingsprocesserne.¹⁵⁰ Et gavekort vil normalt have et bagvedliggende handels- eller reklameformål, såsom at fremme leveringen af bestemte varer og ydelser eller at fremskynde betalingen af disse.¹⁵¹

Når en forbruger køber et gavekort hos en virksomhed, så binder forbrugeren sig til et fremtidigt køb. Forbrugeren omdanner sin frie likviditet i form af sin kontantbeholdning til et mere illikvidt aktiv, gavekortet. Generelt set yder forbrugeren et risikofrit og rentefrit lån til virksomheden, da forbrugers likviditet transformeres over til virksomhedens likviditet.¹⁵² Således opnår virksomheden ved salg af gavekort en likviditetsfordel, idet den likvide beholdning øges.¹⁵³ Denne likviditet kan virksomheden benytte som øget kortsigtet finansiering.¹⁵⁴

Salg af gavekort er en passiv markedsføringsstrategi, som bidrager til at styrke virksomhedens brand. Gavekortet giver modtageren incitament til at interagere med virksomhedens salgskanaler. Derved vil giveren fungere som en brandambassadør, da overdragelsen af gavekortet repræsenterer en anbefaling til modtageren. Det øger sandsynligheden for, at modtageren fortsætter med at handle ved virksomheden efter gavekortet er opbrugt.¹⁵⁵ I sag C-288/94, Argos Distributors, solgte virksomheden, Argos, gavekort mhp. at lokke ihændehaverne til sine udstillingslokaler, gøre sit navn kendt, og dermed øge omsætningen, jf. præmis 8.

Gavekort kan købes gennem den lokale forhandler enten personligt eller på virksomhedens hjemmeside, eller gennem en mellemhandler, som formidler gavekortet.¹⁵⁶ En fordel ved at distribuere gavekort gennem en mellemhandler er at gøre det nemmere for forbrugerne, som ikke behøver at foretage en separat tur til forhandleren eller forhandlerens hjemmeside, men i stedet kan købe gavekortet centralt i f.eks. det lokale supermarked. Desuden kan det øge forhandlerens synlighed og eksponering, som kan resultere i flere salg, når gavekortet bliver vist sammen med andre i den pågældende salgskanal. Selvom det er en fordel for virksomheder, så er det også forbundet med omkostninger, da en mellemhandler kan kræve mellem 10-15 % rabat på gavekortene¹⁵⁷, og i nogle tilfælde beholder de hele beløbet fra gavekort, der ikke indløses.¹⁵⁸ Dette er en omkostning, som virksomhederne skal inddrive gennem salg.

Når virksomheder sælger deres gavekort direkte til forbrugerne, opnår de en likviditetsfordel, idet virksomheden modtager gavekortbeløbet øjeblikkeligt fremfor at blive udbetalt efterfølgende af en

¹⁴⁹ Ibid., s. 250

¹⁵⁰ Juul (2019)

¹⁵¹ Ibid.

¹⁵² Philip (2018)

¹⁵³ Sag C-288/94, Argos Distributors, p. 8

¹⁵⁴ Se afsnit 2.2

¹⁵⁵ Dublino (2023)

¹⁵⁶ Norvell & Horky (2017), s. 250

¹⁵⁷ Ibid., s. 251

¹⁵⁸ Dette var tilfældet i SKM2022.401.LSR

evt. mellemhandler i salgskæden, der formidler salget af gavekortet.¹⁵⁹ Salg af gavekort kan endvidere reducere konkurrenceintensiteten, da en af konsekvenserne ved gavekortet er at låse ihænde-haveren til at foretage et køb fra gavekortudstederen fremfor hos en konkurrent.¹⁶⁰

I modsætning til kontanter, så kan gavekort være underlagt begrænsninger ift. hvor det kan indløses, hvor længe og til hvad. Forbrugeren risikerer at miste værdien af deres gavekort, hvis virksomheden går konkurs, skifter ejer, eller hvis gavekortet udløber. Det kan derfor konstateres, at forretningsmo-dellen med gavekort sikrer, at virksomhederne i udgangspunktet alene opnår fordele, imens forbru-gernes rettigheder forringes.¹⁶¹ Det er virksomhederne, der opnår alle fordelene ved gavekort, mens forbrugeren tager alle risici.¹⁶²

4.1.1 Manglende indløsning

Til trods for at gavekort er en bekvemmelig og populær måde at give gaver på, så ender næsten hvert andet gavekort med aldrig at blive indløst indenfor gyldighedsperioden.¹⁶³ Når et gavekort aldrig indløses, så sker der aldrig levering af varer eller tjenesteydelser. Det betyder, at virksomheden undgår at skulle levere en vare eller ydelse, hvorfor der ingen omkostninger er forbundet med indløsning.¹⁶⁴ Normalt bogføres gavekort som et passiv på balancen, indtil de indløses, da det er et udestående til kunden. Når et gavekort udløber, så har virksomheden ikke længere et udestående, hvorfor beløbet nu kan behandles som ren fortjeneste på resultatopgørelsen.¹⁶⁵

En undersøgelse fra 2018 viser, at 41 % af danskerne inden for de sidste fem år ikke nåede at indløse et eller flere af deres gavekort inden gyldighedsperioden.¹⁶⁶ Danske forbrugere taber over 400 MDKK årligt alene på ikke indløste gavekort. Det beløb kan anses som værende en kontant gave fra forbru-gerne til virksomhederne, hvorfor beløbet konverteres til indtjening for de udstedende virksomhe-der.¹⁶⁷ Forbrugerrådet Tænks nye undersøgelse viser, at 30 % af de danske forbrugere har ubrugte gavekort for mere end 500 DKK; det betyder, dels at gavekort fortsat er populære, og dels at virk-somhederne direkte kan kalkulere med, at en del af deres udstedte gavekort ikke vil blive indløst.¹⁶⁸

Mange gavekort bliver aldrig indløst, da gavekortsihænde-haveren har glemt eller mistet gavekortet. En anden årsag til manglende indløsning af gavekort er, at gavekortene er underlagt begrænsninger, der bevirker, at det er for besværligt at bruge dem. Det kan være krav om anvendelse på et bestemt tidspunkt eller i et bestemt område.¹⁶⁹

Der kan argumenteres for, at virksomhederne har incitament til at besværliggøre deres gavekort, så-ledes der er større sandsynlighed for, at de aldrig bliver indløst, og dermed kan indtægtsføres som ren fortjeneste i stedet. Modsatrettet eksisterer også argumenter for at skabe incitament til indløsning, det kan eksemplificeres ved en undersøgelse fra 2019, der viser, at brugen af gavekort kan være

¹⁵⁹ IdeFA (2019)

¹⁶⁰ Norvell & Horky (2017), s. 250

¹⁶¹ Philip (2018)

¹⁶² Eliassen (2018), s. 18

¹⁶³ Ibid., s. 17

¹⁶⁴ Crockett (2023)

¹⁶⁵ Bragg (2023)

¹⁶⁶ Eliassen (2018), s. 17

¹⁶⁷ Ibid.

¹⁶⁸ Ibid.

¹⁶⁹ Eliassen (2018), s. 18

omsætningsforøgende, da 71 % af gavekortsmottagerne køber for 20-40 % mere end gavekortets værdi, når de indløser deres gavekort.¹⁷⁰ En mulig forklaring på nærværende paradoks er, at ihænderen har en motivation for at benytte sig af det fulde beløb, og fordi de anser gavekortet som en besparelse på det, de køber, er de villige til at betale mere for en vare end de typisk ville.¹⁷¹ I dette tilfælde vil virksomhederne kunne øge deres omsætning samt indtægtsføre deres salg som omsætning hurtigere, end hvis de skal vente f.eks. tre år på, at gavekortet udløber.¹⁷² Det kan være et argument for, at virksomhederne har incitament til, at kunderne indløser deres gavekort. Derfor anvender nogle virksomheder gavekort som en del af deres markedsføringsstrategi, hvor de forsøger at konvertere gavekortmottagerne til tilbagevendende kunder, som endvidere vil kunne fungere som tidligere nævnte brandambassadører ved at købe og give gavekort til andre.¹⁷³

I dag er mange gavekort dog elektroniske, hvilket bevirker, at de kan ombyttes til kontanter et helt år efter udløbet af gyldighedsperioden, jf. betalingslovens § 96, stk. 2.¹⁷⁴ Forbrugerne kan derfor vælge at få udbetalt gavekortet som kontanter, hvis de ved, at de ikke får det indløst, eller hvis det er udløbet. Dog tager mange virksomheder et gebyr for at udbetale gavekort til kontanter, eks. koster det 100 DKK i gebyr hos Magasin, Imerco og Bahne. I denne situation genererer virksomhederne stadig indtægter fra ikke indløste gavekort i form af gebyrer, som formodentlig overstiger de faktiske omkostninger, der er forbundet med indløsning af gavekortet til kontanter.¹⁷⁵

En anden økonomisk fordel ved manglende indløsning af gavekort er, at virksomheden i nogle situationer undgår at afregne moms af indtægten fra ikke indløste gavekort. Det er tidligere blevet nævnt, at der ved salg af en MPV først afregnes moms på indløsningstidspunktet, jf. ML § 4 b, stk. 1. Hvis en MPV aldrig indløses, så indtræder momspligten som udgangspunkt ikke, hvorfor indtægten fra ikke indløste MPV'ere aldrig pålægges moms. Da momssatsen i Danmark udgør 25 %, så opnår virksomhederne en stor besparelse, som ellers skulle betales i moms, hvis gavekortet var indløst til momspligtige varer eller ydelser.

Den tidligere omtalte tendens om øgede salg af gavekort har som en naturlig konsekvens også øget antallet af ikke indløste gavekort. Som resultat heraf er der opstået et øget fokus på den momsmæssige behandling af ikke indløste gavekort.¹⁷⁶ Dette udfoldes analytisk i afsnit 5.

4.1.2 Sondringen mellem SPV og MPV

Sammenholdt med den tidligere nævnte tendens om øget popularitet af gavekort, vokser udvalget og købsmulighederne forbundet med gavekortene også. Forbrugerne kan bl.a. vælge mellem en SPV, der kan indløses ved en eller flere virksomheder, der er anført på gavekortet, samt en MPV, der kan bruges hos en række forskellige virksomheder; nogle gange også i udlandet.¹⁷⁷

Hvis en virksomhed sælger gavekort, som udelukkende kan bruges til momspligtige varer og/eller ydelser her i landet, vil det være omfattet af de nyere regler for salg af SPV.¹⁷⁸ Hvis virksomheden i

¹⁷⁰ Norvell & Horky (2017), s. 250

¹⁷¹ Ibid., s. 251

¹⁷² Miranda & Kónya (2010), s. 331

¹⁷³ Dublino (2023)

¹⁷⁴ Lovbekendtgørelse nr. 53 af 18. januar 2023 om betalinger

¹⁷⁵ Eliassen (2018), s. 20

¹⁷⁶ Ibid., s. 17

¹⁷⁷ Norvell & Horky (2017), s. 250

¹⁷⁸ Se afsnit 3.1.1.1

stedet sælger gavekort, som kan anvendes til både momspligtige og momsfritagne varer og ydelser, og som evt. også kan anvendes i udlandet, så vil det være omfattet af reglerne for MPV.¹⁷⁹ Hovedforskellen mellem SPV og MPV er tidspunktet for momspligtens indtræden. Ved en SPV indtræder momspligten allerede på udstedelsestidspunktet, hvor momspligten først indtræder på indløsnings-tidspunktet ved en MPV, jf. ML §§ 4 a og 4 b.

Som ovenfor nævnt er der mange gavekort, som aldrig bliver indløst, hvilket kan være en økonomisk fordel for udstederne af gavekortene. Den økonomiske fordel er større, hvis det er en MPV, der ikke er blevet indløst, da virksomheden som udgangspunkt aldrig skal afregne moms af fortjenesten. Ved salg af en SPV indtræder momspligten på udstedelsestidspunktet, hvorfor salget af gavekortet er momspligtigt, uanset om gavekortet bliver indløst.¹⁸⁰ Gevinsten ved ikke indløste gavekort vil dermed være markant mindre end ved salg af MPV'ere.¹⁸¹ Derudover giver salg af MPV'ere en større likviditetsfordel sammenlignet med salg af en SPV, da virksomhederne kan vente med at afregne moms til indløsnings-tidspunktet.

Grundet likviditetsfordelen i kombination med muligheden for aldrig at skulle afregne moms af indtægten fra ikke indløste gavekort, er der flere økonomiske fordele ved at sælge gavekort, som kvalificeres som en MPV. Det kan have betydning for virksomhedernes incitament for at sælge MPV'ere fremfor SPV'ere.

Det er den konkrete viden på udstedelsestidspunktet, der afgør, hvorvidt et gavekort kvalificeres som en SPV eller en MPV. For at et gavekort kvalificeres som en SPV, så er der krav om kendskab til både leveringsstedet og momssatsen, jf. ML § 73 b, nr. 2. Derfor kan en virksomhed undgå at blive omfattet af reglerne for SPV, hvis de sælger gavekort, som kan anvendes til 1) varer eller ydelser i flere EU-lande, 2) både momsfritagne og momspligtige varer/ydelser, 3) momspligtige varer eller ydelser og f.eks. en avis, der har 0-sats, eller 4) en ydelse, hvis leveringssted er omfattet af hovedreglerne for ydelsers leveringssted i momslovens § 16.¹⁸² Virksomheden vil dermed udsætte momspligten til et senere tidspunkt og måske ende med aldrig at betale moms af indtægten, hvis voucheren ikke indløses.

5. Manglende indløsning af vouchere

Som nævnt er manglende indløsning af vouchere en relevant problemstilling inden for den moms-mæssige behandling af vouchere. Problemstillingen har været til diskussion i national ret ad flere omgange, siden implementeringen af voucherdirektivet, der ændrede praksis for vouchere. Efter de nyere regler skal der allerede afregnes moms ved udstedelsen af en SPV, hvorfor der afregnes moms af indtægterne, uanset om voucheren indløses eller ej.¹⁸³

Problemstillingen gør sig særlig relevant i relation til salg af MPV'ere, hvor udgangspunktet er, at momspligten først indtræder på indløsnings-tidspunktet.¹⁸⁴ Problemstillingen består her i, om der skal afregnes moms af indtægter fra en MPV til trods for, at der aldrig sker indløsning inden for gyldig-hedsperioden. Da voucherdirektivet ikke er rettet mod de situationer, hvor en MPV ikke indløses i

¹⁷⁹ Se afsnit 3.1.1.2

¹⁸⁰ Sagerne C-250/14 og C-289/14, Air France-KLM og HOP!-Brit Air, p. 43

¹⁸¹ Rise (2018)

¹⁸² DJV D.A.4.10.2.3.3

¹⁸³ Se afsnit 3.1.2.1

¹⁸⁴ Se afsnit 3.2.2.2

løbet af gyldighedsperioden¹⁸⁵, søges gældende ret udledt gennem retspraksis. I 2022 ændrede Landskatteretten praksis for den momsmæssige behandling af ikke indløste MPV'ere. I det følgende vil det kort blive analyseret, hvordan national praksis var før den nye afgørelse fra Landsskatteretten, hvorefter den nye praksis vil blive analyseret med afsæt i Landsskatterettens afgørelse. Afslutningsvist vil det blive diskuteret, om afgørelsen er i overensstemmelse med momssystemet og dermed, om afgørelsen kan danne grundlag for at fastlægge gældende ret.

5.1 Dagældende praksis

Sagen SKM2019.496.SR omhandler den momsmæssige behandling af indtægter fra gavekort, som ikke indløses indenfor gyldighedsperioden. Sagen blev afgjort på baggrund af den tidligere praksis, som var gældende før de nyere momsregler for vouchere trådte i kraft.

I sagen solgte spørger gavekort, som kunne indløses til et bredt udvalg af forskelligartede varer, tjenesteydelser og leverandører. Der var dermed ikke tale om gavekort, som var omfattet af reglerne for forudbetaling iht. ML § 23, stk. 3, hvorfor der på betalingstidspunktet ikke var afregnet moms på indtægten. Momsen skulle først afregnes på indløsningstidspunktet, men spørgsmålet var, hvordan indtægterne momsmæssigt skulle behandles, når gavekortene aldrig blev indløst.

I den konkrete sag var spørger en formidler af gavekort, som blev solgt i samarbejdspartnerens navn og for dennes regning. Spørger modtager en aftalt provision for salget, som er omfattet af momspligt efter momslovens almindelige regler. Spørger indtægtsførte salget af gavekortene, når disse ikke blev indløst. I nogle tilfælde tilfalder indtægterne fra de ikke indløste gavekort alene gavekortsudstederen, og i andre tilfælde tilfalder indtægterne spørger.

Skatterådet fandt, at indtægterne skulle anses for en del af formidlingshonoraret, når indtægterne tilfaldt spørger. Indtægterne udgjorde en andel af modværdien for formidlingsydelsen, som spørger modtager fra samarbejdspartneren og er derfor momspligtigt jf. ML § 4, stk. 1 og § 27, stk. 1.¹⁸⁶ I de tilfælde, hvor indtægterne tilfalder gavekortsudstederen, så udgør indtægterne ikke en del af betalingen for en ydelse leveret fra spørger til udstederen. Dermed er indtægterne fra ikke indløste gavekort momsfri, når indtægten tilfalder gavekortsudstederen.

I en lignende sag, SKM2011.354.SR, solgte spørger vouchere over internettet i partnerens navn og for partnerens regning. Det er aftalt, at spørger kan beholde hele betalingen fra kunder, hvis voucheren ikke indløses. Skatterådet fandt derfor, at betalingen måtte anses for at være en del af partnerens betaling for den ydelse, spørger leverede til partneren.

I sag SKM2008.343.LSR solgte spørger teleydelser, som beskrevet som den tredje type af telekort i afsnit 2.1.2. Salget af disse telekort var ikke omfattet af reglerne om forudbetaling iht. ML § 23, stk. 3, hvorfor momspligten indtrådte på forbrugs-/leveringstidspunktet.¹⁸⁷ Spørgsmålet var, hvorledes indtægterne fra disse telekort momsmæssigt skulle behandles, når de aldrig blev anvendt. I overensstemmelse med momslovens almindelige princip om, at der skal foreligge en leverance mod vederlag, jf. ML § 4, stk. 1, konkluderede Landsskatteretten, at der først kan anses at foreligge en momspligtig transaktion, når det indbetalte beløb blev anvendt til en momspligtig ydelse. Dette medfører samtidig,

¹⁸⁵ Voucherdirektivets præambelbetragtning nr. 12

¹⁸⁶ Det samme gjorde sig gældende i SKM2011.354.SR

¹⁸⁷ Jf. DJV D.A.4.10.3.4

at der ikke bliver leveret en momspligtig ydelse, når telekortet aldrig anvendes. Der sker dermed ikke levering mod vederlag, hvorfor indtægterne fra de ikke anvendte telekort er momsfri.

Det kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at indtægter fra ikke indløste gavekort/vouchere som udgangspunkt ikke blev anset for værende levering mod vederlag, jf. ML § 4, stk. 1, hvorfor indtægterne som udgangspunkt ikke er omfattet af momspligten efter den dagældende praksis. Dette var dog ikke tilfældet i de situationer, hvor indtægten kunne anses for at være et formidlingshonorar, jf. SKM2019.496.SR. Denne praksis har været en stor økonomisk fordel for virksomheder med indtægter fra ikke indløste gavekort, da indtægterne som udgangspunkt var momsfri.¹⁸⁸

5.2 Nuværende praksis

I 2022 afgjorde Landsskatteretten en afgørelse, som sandsynligvis ændrede dansk praksis for den momsmæssige behandling af ikke indløste vouchere. I sagen SKM2022.401.LSR skulle Landsskatteretten afgøre, om indtægter fra ikke indløste MPV'ere var momspligtige.

Sagen vedr. en klage over en afgørelse fra SKAT (nuværende Skattestyrelsen), som havde forhøjet klagers momstilsvær. Sagen vedr. vouchere, som er udstedt før den 1. juli 2019, hvorfor de er omfattet af den tidligere praksis og de generelle regler for forudbetaling. Dog kan sagen perspektiveres til vouchere udstedt efter 1. juli 2019, hvorfor sagen vil blive analyseret i lyset af de nyere særskilte regler vedr. vouchere.

Klager var et selskab, som formidlede oplevelsesgavekort, der gav adgang til en eller flere oplevelser hos selskabets samarbejdspartnere. Selskabet solgte derfor bl.a. gavekort, hvor leveringsstedet og momssatsen var ukendt på udstedelsestidspunktet, hvorfor betingelserne for forudbetaling ikke var opfyldt, jf. ML § 23, stk. 3, og ej heller de nyere regler om SPV, jf. § 73 b, nr. 2. Efter de nyere regler vil disse gavekort være omfattet af reglerne for MPV, jf. ML § 73 b, nr. 3. Gavekortene havde en gyldighedsperiode på 3 år, og salgsmomsen blev afregnet på indløsningstidspunktet i overensstemmelse med ML § 4 b, stk. 1. Indtægter fra ikke indløste gavekort bogførte selskabet som momsfri omsætning. Cirka 35 % af de solgte gavekort blev ikke indløst. Selskabets indtægter bestod af formidlingsprovision fra samarbejdspartnere, der opnås ved indløste gavekort, indtægter fra ikke indløste gavekort og markedsføringsbidrag.

Det afgørende i sagen var, hvorvidt der var tale om levering mod vederlag iht. ML § 4, stk. 1, når gavekortene ikke blev indløst, og om der dermed skulle afregnes moms af indtægten fra ikke indløste gavekort.

SKATs afgørelse

SKAT anså alle selskabets indtægter for vederlag for selskabets momspligtige aktivitet i form af formidling af gavekort, og forhøjede derfor selskabets momstilsvær. Forhøjelsen blev begrundet med, at indtægterne fra de ikke indløste gavekort var en del af vederlaget for markedsføringen af samarbejdspartnere via gavekortskonceptet.

Selskabet og samarbejdspartnerne havde ikke skriftligt taget stilling til indtægter fra ikke indløste gavekort, hvorfor dette indebærer en udtalt aftale om, at indtægterne tilfaldt selskabet som en del af vederlaget for ydelserne leveret til samarbejdspartnerne.

¹⁸⁸ Rise (2018)

SKAT lagde vægt på, at indtægterne ved ikke indløste gavekort er en integreret del af virksomhedens koncept, da en stor del af virksomhedens indtægter hidrørte herfra. Derudover markedsførte selskabet alle samarbejdspartnere nøjagtigt lige meget, uanset om partneren betalte særskilt markedsføringsbidrag eller ej, og uanset i hvilket omfang gavekortene blev indløst.

I sagen udtalte SKAT: ”Med udgangspunkt i synspunktet, at virksomheden anses som fuldt momspligtig, er det ikke i overensstemmelse med momsens grundlæggende formål, at langt under halvdelen af virksomhedens indtægter hidrørende fra den momspligtige aktivitet momsbeskattes.”

Det var således SKATs holdning, at indtægterne fra ikke indløste gavekort skulle anses som en del af partnerens betaling for momspligtig formidling, facilitering og markedsføring på samme måde, som for spørger i SKM2011.354.SR.

SKAT henviste til sagen C-174/00, Kennemer Golf, hvor EU-domstolen fandt, at betingelsen om en direkte sammenhæng er opfyldt, selvom alle medlemmer i en forening opkræves det samme uafhængigt af medlemmernes faktiske brug af ydelserne.

Klagers opfattelse

Klager argumenterede for, at indtægterne fra de ikke indløste gavekort skulle falde udenfor momslovens anvendelsesområde, idet der ikke skete levering mod vederlag, jf. ML § 4, stk. 1. Klager gjorde gældende, at der ikke var tale om levering mod vederlag, da der ikke var en direkte sammenhæng mellem indtægterne og de leverede ydelser i form af markedsføring af samarbejdspartnerne. Klager lagde vægt på, at det var umuligt at fastslå, hvem ydelserne var leveret til svarende til værdien af ikke indløste gavekort i løbet af en treårig periode med skiftende samarbejdspartnere.

Klager argumenterede desuden for, at det var uforholdsmæssigt at pålægge dansk moms på alle indtægterne fra de ikke indløste gavekort, da nogle af gavekortene kunne anvendes i udlandet, og dermed ikke ville have været omfattet af dansk moms.

Landsskatterettens afgørelse

I Landsskatterettens afgørelse fandt flertallet, at der allerede var foretaget en levering af en vare eller ydelse mod vederlag, når klagers kunder købte et gavekort. Der blev alene lagt vægt på, at retsforholdet var mellem klager og forbrugeren, da det var her, at der forelå levering mod vederlag. Dette ændres ikke ved, at gavekortet aldrig indløses, men har alene betydning for momspligtens indtræden.

Sagen er i overensstemmelse med reglerne om, at momspligten for en MPV først indtræder på indløsningstidspunktet, jf. ML § 4 b. Når gavekortene ikke indløses inden for gyldighedsperioden, så indtræder momspligten efter udløbet af perioden, hvor selskabet indtægtsfører vederlaget for gavekortet. Der lægges vægt på, at selskabet i overvejende grad sælger gavekort til momspligtige varer og ydelser, hvorfor der skal afregnes moms af alle indtægterne fra ikke indløste gavekort. Dette er uanset, at gavekortene også kunne anvendes til momsfratagne varer og ydelser og i udlandet.

Mindretallet vurderede, at indtægterne fra ikke indløste gavekort ikke udgjorde et momspligtigt vederlag iht. ML § 4, stk. 1, da der ikke var direkte sammenhæng mellem vederlaget og klagers levering af markedsføringsydelser, og henset til at der ikke er et gensidigt bebyrdende retsforhold mellem klager og samarbejdspartnerne. Mindretallet lagde dermed vægt på, at der ikke var indgået en aftale om at indtægterne fra ikke indløste gavekort tilfaldt klager, hvilket er i modsætning til sagen SKM2011.354.SR. I sagen fra 2011 var det mere nærliggende at anse indtægterne som vederlag for

leverede ydelser, da der var indgået aftale herom, hvorfor der var direkte sammenhæng mellem vederlag og leverance, og der var et gensidigt bebyrdende retsforhold.

På baggrund af flertallets votering stadfæstede Landsskatteretten afgørelsen fra SKAT med dissens. Det kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at køb af en MPV er levering mod vederlag, jf. ML § 4, stk. 1, og momspligten indtræder efter udløbet af gyldighedsperioden, når gavekortene hovedsageligt vedr. momspligtige varer og ydelser. Afgørelsen ændrer dermed på praksis, da der iht. forrige afsnit tidligere ikke har skullet afregnes moms af en MPV, der ikke bliver indløst, medmindre det var aftalt, at indtægterne tilfaldt formidleren af voucherne og dermed kunne anses som formidlingshonorar. Konsekvensen af afgørelsen er, at salg af en MPV efter 3 år kan omkvalificeres til salg af markedsføringsydelser, som der skal svares 20 % moms af, når voucheren ikke indløses.

5.2.1 Diskussion af nuværende praksis

Spørgsmålet er, om afgørelsen, SKM2022.401.LSR, er i overensstemmelse med momssystemet og dermed, om afgørelsen kan danne grundlag for at fastlægge gældende ret. Det kan påpeges, at afgørelsen er afsagt med dissens, hvorfor der har været uenighed om afgørelsen blandt retsmedlemmerne i Landsskatteretten. Afgørelsen er desuden blevet indbragt for domstolene, hvorfor der ventes svar på, om domstolen vil nå frem til samme resultat som Landsskatteretten.¹⁸⁹

På nuværende tidspunkt er afgørelsen udtryk for Landsskatterettens opfattelse af gældende ret, hvad angår den momsmæssige behandling af ikke indløste MPV'ere. Landsskatteretten og Skattestyrelsen deler imidlertid ikke samme opfattelse. Skattestyrelsen skriver i Den juridiske vejledning, at de er enig i resultatet, men ikke i begrundelsen.¹⁹⁰

Hvorvidt der skal afregnes moms af indtægter fra ikke indløste vouchere, afhænger af, om der sker levering mod vederlag, jf. ML § 4, stk. 1. Som nævnt indeholder hverken voucherdirektivet eller momslovens bestemmelser vedr. den momsmæssige behandling af ikke indløste vouchere. Der kan dermed ikke findes et entydigt svar på problemstillingen i lovgivningen. Svaret på dette skal dermed findes i de generelle regler i momsloven og i retspraksis.

Indledningsvis må det lægges til grund, at det generelt er en forudsætning for momspligtens indtræden, at der sker levering mod vederlag, gennemført af en afgiftspligtig person, jf. ML § 3, stk. 1 og § 4, stk. 1. For at der er tale om levering mod vederlag, så er det en forudsætning, at der er en direkte sammenhæng mellem en leverance og vederlaget herfor.¹⁹¹ Den direkte sammenhæng fordrer desuden eksistensen af et retsforhold mellem leverandøren og erhververen, jf. sag C-16/93, Tolsma, præmis 14.¹⁹²

Beskatningsgrundlaget opgøres på det tidspunkt, hvor momspligten indtræder.¹⁹³ Som udgangspunkt indtræder momspligten på leveringstidspunktet, jf. ML § 23, stk. 1, men momspligten kan også indtræde på et tidligere eller senere tidspunkt, hvis der sker forudbetaling, eller hvis der udstedes en faktura, jf. ML § 23, stk. 2 og 3.

¹⁸⁹ PwC (2023), s. 10

¹⁹⁰ D.A.4.10.2.3.3 og D.A.4.10.3.5

¹⁹¹ Jensen (2004), s. 50

¹⁹² Ibid., s. 120

¹⁹³ Jensen (2004), s. 152

Som tidligere nævnt, så fremgår det af sag C-108/99, Cantor Fitzgerald International, at det er leveringer af goder og tjenesteydelser, der er momspligtige, og ikke de betalinger, der foretages som vederlag herfor, jf. præmis 17. Sagen C-419/02, BUPA Hospitals medfører, at salg af MPV'ere, hvor varer eller ydelser ikke er specifikt angivet, ikke udgør et momspligtigt salg.

Det er blevet konkluderet, at de i sagen omhandlede gavekort var MPV'ere, hvorfor varerne og ydelserne ikke var specifikt angivet på udstedelsestidspunktet. Indtægterne fra salget falder derfor som udgangspunkt udenfor momslovens anvendelsesområde, da der ikke er sket levering mod vederlag. Det er først på indløsningstidspunktet, når der sker levering af momspligtige varer eller ydelser, at momspligten indtræder, jf. ML § 4 b, stk. 1. Ifølge Landsskatterettens afgørelse, så skal salget af MPV'ere efter 3 år omkvalificeres til salg af markedsføringsydelser, således der på udstedelsestidspunktet alligevel er sket levering mod vederlag. Dette medfører, at momspligten indtræder på tidspunktet, hvor gavekortet udløber, og hvor sælger indtægtsfører vederlaget herfor. I afgørelsen bliver det lagt til grund, at indtægterne fra de ikke indløste gavekort er en del af vederlaget for en udtalt aftale om levering af formidlings-, faciliterings- og markedsføringsydelser. Det kan dog diskuteres, hvorvidt kravet om direkte sammenhæng er opfyldt, når der ikke er indgået aftale herom.

Det følger af EU-Domstolens praksis, at der består en direkte sammenhæng mellem tjenesteydelsen og den modtagne modværdi, når de betalte beløb udgør den faktiske modværdi af en individualiseret ydelse, som leveres inden for rammerne af et retsforhold, som vedrører en gensidig udveksling af ydelser.¹⁹⁴ Der kan argumenteres for, at indtægterne fra ikke indløste MPV'ere ikke er modydelsen for en selvstændig og individualiseret ydelse, da det ikke kan fastslås specifikt, hvilken ydelse der er blevet leveret.¹⁹⁵ Desuden fastslår EU-kommissionen, at leveringen af en voucher og den efterfølgende levering af de varer eller ydelser, som voucheren giver ret til, skal opfattes som en enkelt transaktion.¹⁹⁶ Set i lyset af sag C-277/05 Société thermale d'Eugénie-les-Bains, så kan der kun være direkte sammenhæng mellem indtægterne fra voucheren og leveringen af de varer og ydelser, som voucheren giver ret til. Dermed kan der kun være tale om en afgiftspligtig transaktion, når der sker levering af varer og ydelser, som er i direkte sammenhæng med det modtagne vederlag. I det tilfælde, hvor en voucher ikke indløses, så må det fortolkes således, at der ikke er sket levering mod vederlag, da leveringen, som er i direkte sammenhæng med vederlaget, ikke har fundet sted.

Der kan desuden argumenteres for, at kravet om eksistensen af et retsforhold mellem leverandøren og erhververen ikke er opfyldt, da der ikke er indgået en aftale om levering mod vederlag, og det kan ikke fastslås, hvem ydelserne er leveret til. Indtægterne fra de ikke indløste gavekort er en tilfældig størrelse, som afhænger af graden af indløsning, og da der ikke er indgået en aftale om indtægterne, er de ikke betinget af en modværdi i form af, at selskabet leverer ydelser. Ud fra dette kan det argumenteres, at indtægterne fra ikke indløste gavekort falder udenfor momslovens anvendelsesområde, da der udelukkende er tale om vederlag uden levering.

På baggrund af ovenstående analyse vurderes det, at mindretallet i Landsskatteretten har ret i, at der ikke er direkte sammenhæng mellem vederlag og levering, da der ikke er indgået en aftale om de ikke indløste gavekort. Der kan dog argumenteres for, at flertallets vurdering er mere hensigtsmæssig, da det ellers vil være let for virksomheder at undgå momspligt, ved ikke at indgå en skriftlig aftale om indtægter fra ikke indløste gavekort.¹⁹⁷ Det er velkendt, at en stor del af alle gavekort aldrig bliver

¹⁹⁴ Sag C-277/05 Société thermale d'Eugénie-les-Bains, p. 19

¹⁹⁵ Ibid., p. 26

¹⁹⁶ KOM (2012), art. 30b, s. 13

¹⁹⁷ Sag C-174/00, Kennemer Golf, p. 41

indløst¹⁹⁸, og i afgørelsen var det 35 %; det kan derfor tyde på omgåelse af reglerne, at der ikke er blevet indgået en aftale om ikke indløste gavekort. Flertallets argumentation for, at indtægter fra ikke indløste gavekort skal være momspligtige, bør dog ændres, da den ikke stemmer overens med moms-systemets generelle regler. Problemstillingen kan eventuelt perspektiveres til den situation, hvor en formidler af MPV'ere erhverver vouchere til en pris under deres værdi og bliver videresolgt til en højere pris. Her skal formidlingsydelsen pålægges moms på grundlag af den afgiftspligtige persons overskud.¹⁹⁹ Ellers må konsekvensen være dobbelt ikke-beskatning, når indtægter fra ikke indløste vouchere falder udenfor momslovens anvendelsesområde. Dette vil stride mod voucherdirektivet formål.²⁰⁰

Ifm. undersøgelsen af problemstillingen vedr. den momsmæssige behandling af MPV'ere er det relevant at undersøge den momsmæssige behandling vedr. manglende indløsning af SPV'ere. Det er tidligere blevet nævnt, at momspligten på en SPV allerede indtræder på udstedelsestidspunktet. I de forenede sager C-250/14 og C-289/14, Air France-KLM og HOP!-Brit Air bliver der taget stilling til, hvordan manglende anvendelse af flybilletter momsmæssigt skal behandles. Sagerne kan perspektiveres til problemstillingen, hvor der ikke sker indløsning af en SPV, da den fremtidige levering allerede er kendt, og varerne eller ydelserne er specifikt angivet på tidspunktet for betalingen, hvorfor billetterne betragtes som en forudbetaling for en tjenesteydelse, jf. præmis 39. Momsen forfalder derfor på forudbetalingstidspunktet, hvor vederlaget for billetterne modtages, uanset om passageren bruger sin billet eller ej, jf. præmis 43. EU-domstolen fastslog, at der sker levering mod vederlag iht. ML § 4, stk. 1, da modværdien for vederlaget, der er blevet betalt ifm. billetkøbet, udgøres af passagerens heraf udledte ret til at nyde godt af opfyldelsen af forpligtelserne i aftalen, uanset om passageren gør brug af denne ret, idet luftfartsselskabet gennemfører tjenesteydelsen, når den gør passageren i stand til at nyde godt af disse ydelser, jf. præmis 28. Dvs. selvom en SPV aldrig bliver indløst, anses den underliggende levering for at have fundet sted, hvorfor der er sket levering mod vederlag iht. ML § 4, stk. 1. Det kan derfor konkluderes, at der stadig er sket levering mod vederlag selvom en SPV ikke indløses; på baggrund af dette kan der argumenteres for, at det samme gør sig gældende ved en MPV.

Selvom den manglende indløsning af MPV'ere ikke behandles direkte i voucherdirektivet, så kan præambelen til direktivet fortolkes således, at det ikke er meningen, at der skal pålægges moms på indtægter fra ikke indløste gavekort. Det fremgår af voucherdirektivets præambelbetragtning nr. 11, at hvis en voucher delvis indløses, så skal der kun pålægges moms på den tilsvarende modværdi. Dvs. der skal kun pålægges moms på den del, som bliver indløst. Set i lyst af Landsskatterettens afgørelse, så betyder det, at der først skal afregnes moms af en del af en vouchers værdi, hvis ihændehaveren kun indløser voucheren delvist, for derefter alligevel at skulle afregne moms af den resterende del af voucherens værdi, når voucheren udløber.

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at der er usikkerhed forbundet med retsstillingen vedr. den momsmæssige behandling af ikke indløste MPV'ere. Der eksisterer argumenter både for og imod momspligten på indtægter fra ikke indløste MPV'ere, hvor det efter momssystemets generelle regler synes mere nærliggende, at indtægterne falder udenfor momslovens anvendelsesområde. Set fra et samfundsmæssigt perspektiv kan der argumenteres for, at indtægterne bør være momspligtige.

¹⁹⁸ Se afsnit 4

¹⁹⁹ KOM (2012), s. 17, pkt. 10

²⁰⁰ Jf. afsnit 3.1

Grundet usikkerheden afventes der svar fra domstolene, som skal tage stilling til Landsskatterettens afgørelse.

6. Konklusion

Formålet med nærværende afhandling var at undersøge den momsmæssige behandling af vouchere efter vedtagelsen af voucherdirektivet og de deraf følgende ændringer i momsloven. Gennem analysen blev det konstateret, at begrebet voucher er blevet defineret i de nyere bestemmelser i momsloven, hvor der sondres mellem vouchere til ét formål (SPV) og vouchere til flere formål (MPV). Sondringen mellem SPV og MPV har afgørende betydning for den momsmæssige behandling heraf. I momsmæssig henseende behandles en SPV som en forudbetaling, hvor momspligten indtræder på udstedelsestidspunktet. Ved en MPV indtræder momspligten derimod på indløsningstidspunktet. Forskellen består i, hvorvidt der foreligger sikker viden til at pålægge moms på udstedelsestidspunktet, eller om det er nødvendigt at vente til indløsningstidspunktet, hvor varerne eller ydelserne leveres.

Den momsmæssige behandling af SPV og MPV adskiller sig på flere måder. Ved en SPV er momsgrundlaget den modværdi, som er betalt for voucheren og omfatter enhver formidlingstjeneste. Dette gælder også, selvom der er tale om en SPV, som kan indløses løbende. Ved en MPV er momsgrundlaget som udgangspunkt også modværdien. I mangel af oplysninger om modværdien, er det pengeværdien, der er angivet på selve voucheren eller i den tilhørende dokumentation, med fradrag af momsbeløbet, som momsgrundlaget fastsættes efter. Hvis der derimod er tale om en MPV, som kan indløses løbende, så vil en delvis indløsning medføre, at der skal beregnes moms af den andel, som bliver indløst. Ved distribution af vouchere er den momsmæssige behandling af en SPV relativ enkel, da momsen er forudbetalt på udstedelsestidspunktet. Det er derimod mere komplekst ved distributionen af en MPV, da der i en distributionskæde ikke skal pålægges moms på en MPV før ved indløsningen.

Før vedtagelsen af voucherdirektivet og ændringen i momsloven var der ingen særskilt regulering af den momsmæssige behandling af vouchere, hvorfor vouchere efter den dagældende praksis blev behandlet efter de generelle momsregler for forudbetaling. Baseret på resultaterne fra analysen af den dagældende og nuværende praksis for den momsmæssige behandling af vouchere, kan det konkluderes, at de nyere regler er udtryk for en ændring af praksis. Efter den tidligere praksis var der flere betingelser, der skulle være opfyldt for at blive omfattet af reglerne om forudbetaling; bl.a. skulle en voucher alene kunne indløses til en enkelt type vare eller ydelse, som skulle være specifikt angivet på forudbetalingstidspunktet. I modsætning til tidligere praksis er der med den nye praksis ikke længere krav om, at betingelserne for en forudbetaling skal være opfyldt. Hvis en voucher kvalificeres som en SPV, skal voucheren momsmæssigt behandles som en forudbetaling, hvorfor det har samme konsekvens, at en voucher kvalificeres som forudbetaling eller en SPV. Sammenlignet med den tidligere praksis stiller de nyere regler dog færre krav til, hvornår en voucher kan anses for værende en SPV; der er alene krav om kendskab til leveringsstedet og momssatsen. Det kan dermed konstateres, at der med de nyere regler er flere vouchere, som vil blive omfattet af reglerne for SPV, end der efter den tidligere praksis ville have været omfattet af reglerne for forudbetaling.

Set fra et økonomisk perspektiv medfører salget af vouchere en række fordele. For eksempel kan gavekort bidrage med tiltrækning af nye kunder, øge forbruget og reducere prisfølsomheden. Salg af vouchere fungerer desuden som en forudbetaling, hvorved virksomhederne opnår en likviditetsfordel, idet den likvide beholdning øges. Salg af vouchere har desuden den fordel, at salget kan behandles

som ren fortjeneste på resultatopgørelsen, såfremt en voucher aldrig indløses. I visse tilfælde er fordelene endnu større, da der ved salg af en MPV som udgangspunkt ikke afregnes moms af indtægten, når voucheren ikke indløses.

Det blev dog konkluderet, at en ny afgørelse fra Landsskatteretten sandsynligvis har ændret praksis for den momsmæssige behandling af ikke indløste MPV'ere. I afgørelsen SKM2022.401.LSR konkluderede Landsskatteretten, at køb af en MPV er levering mod vederlag, og at momspligten indtræder efter udløbet af gyldighedsperioden, når gavekortene hovedsageligt vedrører momspligtige varer og ydelser. Afgørelsen ændrer dermed på praksis, da der tidligere ikke har skullet afregnes moms af en MPV, der ikke bliver indløst, medmindre det var aftalt, at indtægterne tilfaldt formidleren af voucheren. Det kan konkluderes, at det er usikkert, hvorvidt afgørelsen kan danne grundlag for at fastlægge gældende ret. Det bør påpeges, at afgørelsen er afsagt med dissens, at Skattestyrelsen efterfølgende har taget afstand til Landsskatterettens begrundelse, og at afgørelsen er blevet indbragt for domstolene. Der eksisterer argumenter både for og imod momspligten på indtægter fra ikke indløste MPV'ere, hvor det efter momssystemets generelle regler synes at være mere nærliggende, at indtægterne falder udenfor momslovens anvendelsesområde.

Forkortelser

DJV	Den juridiske vejledning
ML	Momsloven
MPV	Multi Purpose Voucher (voucher til flere formål)
MSD	Momssystemdirektivet
SPV	Single Purpose Voucher (voucher til ét formål)

Litteraturliste

Artikler

Amand, C. (2017). *EU Value added tax: The directive on vouchers in the light of the General Value Added Tax Rules, Intertax*, 2. udgave, s. 150–168. doi:10.54648/taxi2017012.

Bijl, J. (2013). *Vat, vouchers, rights and payments: The VAT treatment of vouchers*, EC Tax Review, 3. udgave, s. 115–130. doi:10.54648/ecta2013014.

Christiansen, R. (2020). *Gavekort og moms - et mekka af fortolkningsmuligheder*, SR.2020.295, s. 295.

Christiansen, R. (2022). *Gavekort – intentionen om forenkling var god, men realiteten en ganske anden*, ART20220043-TAXO, s. 43.

Christiansen, T.V. (2019). *Nye EU-regler sætter rammerne for danske gavekort og vouchere*, Jyllands-Posten. Erhverv (østudgave), 7. december, s. 12–13.

Eliassen, S. (2018). *Danskerne mister millioner på glemte gavekort*, Forbrugerrådet Tænk, nr. 193, s. 16-21.

Hjort, J. (2004). *Forudbetaling eller kontantforbehold*, Revisor P.O.S.T.E.N, Revisionsfirmaet Jan Hansen, 3. udgave, s. 2.

Juul, M.C. (2019). *Nye momsregler om gavekort*, Taxo.2019.1, s. 4.

Miranda, M.J. and Kónya, L. (2010). *Early gift card redemption could help stores grow business faster*, Services Marketing Quarterly, 31(3), s. 320–333. doi:10.1080/15332969.2010.486694.

Norvell, T. and Horky, A. (2017). *Gift Card Program incrementality and cannibalization: The effect on revenue and Profit*, Journal of Retailing and Consumer Services, 39, s. 250–257. doi:10.1016/j.jretconser.2017.08.017.

Philip, A. (2018). *Danskerne mister millioner på glemte gavekort. Mange begrænsninger og få fordele med gavekort*, Forbrugerrådet Tænk, nr. 193, s. 2.

Sinn, H., Gebauer, A. & Parsche, R. (2004). *The Ifo Institute's model for reducing VAT fraud: payment first, redund later*, CESifo Forum, 2. udgave, s. 30-34.

Bøger

Eskildsen, C.B. (2012). *Struktureutralitet I Momssystemet: Ph.d.-afhandling*. Aarhus: Juridisk Institut, Aarhus Universitet.

Michelsen, A. et al. (2019). *Lærebog om indkomstskat*. 18. udgave. København: Djøf Forlag.

Munk-Hansen, C. (2018). *Retsvidenskabsteori*. 2. udgave, København: DJØF/Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Møller, M. & Nielsen, N.C. (2004). *Den Kapitalmarkedsstyrede virksomhed*. København: Handelshøjskolens Forlag.

Jensen, D.R. (2004). *Merværdiafgiftspligten - En analyse af den afgiftspligtige transaktion*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Stensgaard, H. (2004). *Fradragsret for merværdiafgift*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Sørensen, K.E. & Danielsen, J.H. (2022). *EU-retten*. 8. udgave. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Thygesen, J. (2021). *Grundlæggende momsretlige Principper - i teori og praksis*. 3. udgave. København: Jurist- og Økonomforbund.

Tvarnø, C.D. & Nielsen, R. (2021). *Retskilder og Retsteorier*. 6. udgave. København: Djøf Forlag.

EU-lovgivning

Rådets direktiv af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (2006/112) (momssystemdirektivet)

Rådets direktiv (EU) 2016/1065 af 27. juni 2016 om ændring af direktiv 2006/112/EF for så vidt angår behandlingen af vouchere (voucherdirektivet)

National lovgivning

Lovbekendtgørelse nr. 1021 af 26. september 2019 om merværdiafgift (momsloven)

Lovbekendtgørelse nr. 53 af 18. januar 2023 om betalinger (betalingsloven)

Bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 2246 af 30. november 2021 om merværdiafgift (momsbekendtgørelsen)

Afgørelser fra EU-Domstolen

Sag C-16/93, *Tolsma*. Dom af 3. marts 1994.

Sag C-108/99, *Cantor Fitzgerald International*. Dom af 9. oktober 2001.

Sag C-174/00, *Kennemer Golf & Country Club*. Dom af 21. marts 2002.

De forenede sager C-250/14 og C-289/14, *Air France-KLM og HOP!-Brit Air*. Dom af 23. december 2015.

Sag C-270/09, *MacDonald Resorts Limited*. Dom af 16. december 2010.

Sag C-277/05, *Société thermale d'Eugénie-les-Bains*. Dom af 18. juli 2007.

Sag C-288/94, *Argos Distributors*. Dom af 24. oktober 1996.

Sag C-317/94, *Elida Gibbs*. Dom af 24. oktober 1996.

Sag C-419/02, *BUPA Hospitals og Goldsborough Development*. Dom af 21. februar 2006.

Sag C-422/17, *Skarpa Travel*. Dom af 19. december 2018.

Sag C-520/10, *Lebara*. Dom af 3. maj 2012.

Sag C-549/11, *Orfey*. Dom af 19. december 2012.

Sag C-637/20 *DSAB Destination Stockholm AB*. Dom af 28. april 2022.

Sag C-660/16, *Kollroß*. Dom af 31. maj 2018.

Afgørelser og administrative afgørelser fra Danmark

SKM2006.505.SR: *Den momsmæssige behandling af gavekort*. Skatterådets bindende svar af 20. juni 2006.

SKM2008.343.LSR: *Opkrævning af moms i forbindelse med salg af forudbetalte teleydelser m.v.* Skatterådets bindende svar af 12. februar 2008.

SKM2011.354.SR: *Momsforhold ved salg af værdikuponer over internettet*. Skatterådets bindende svar af 18. maj 2011.

SKM2013.607.SR: *Momsmæssig behandling af teleydelser, leveringssted, telekort mv.* Skatterådets bindende svar af 26. juni 2013.

SKM2014.843.SR: *Moms og gavekortprodukter – bonusprogram*. Skatterådets bindende svar af 21. oktober 2014.

SKM2016.324.ØLR: *Salg af telekort - eget navn - momspligt – afregningsbilag*. Østre Landsrets dom af 7. april 2016.

SKM2019.496.SR: *Gavekort - moms og praksis før 1/1 2019*. Skatterådets bindende svar af 27. august 2019.

SKM2022.401.LSR: *Momspligt – Betalinger fra ikke indløste gavekort*. Landsskatterettens afgørelse af 24. maj 2022.

Internetkilder

Bragg, S. (2023). *Accounting for gift cards*, AccountingTools. Tilgængelig på: <https://www.accountingtools.com/articles/accounting-for-gift-cards-gift-certificates> (Tilgået: 14. marts 2023).

Crockett, Z. (2023). *What happens to unused Gift Card Money?*, The Hustle. Tilgængelig på: <https://thehustle.co/what-happens-to-unused-gift-cards/> (Tilgået: 14. marts 2023).

Dansk Erhverv (2019). *Nye Byrdefulde Regler for Moms På Gavekort*. Tilgængelig på: <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2019/februar/nye-byrdefulde-regler-for-moms-pa-gavekort/> (Tilgået: 4. februar 2023).

Dublino, J. (2023). *How to run a gift card program for small businesses*, Business News Daily. Tilgængelig på: <https://www.businessnewsdaily.com/16554-gift-card-program.html> (Tilgået: 15. februar 2023).

IdeFA (2019). *Vi giver hinanden langt flere oplevelser*, IdeFA Gruppen. Tilgængelig på: <https://www.idefa.dk/om-idefa/blog/vis/nyhed/vi-giver-hinanden-langt-flere-oplevelser> (Tilgået: 12. marts 2023).

Jørgensen, I.S. (2021). *Moms ifm. vouchers og gavekort*, Azets Danmark - Hjælp til økonomi, løn og HR. Tilgængelig på: <https://www.azets.dk/blog/moms-vouchers-og-gavekort/> (Tilgået: 15. marts 2023).

Mønniche, D. & Thomsen, T. (2020). *Moms skal afregnes ved udstedelse af gavekort/voucher*, Bachmann Partners. Tilgængelig på: <https://www.bachmann-partners.dk/moms-skal-afregnes-ved-udstedelse-af-gavekort-voucher/> (Tilgået: 11. marts 2023).

PwC. (2023). *Momsvejledningen 2023. En praktisk vejledning til de danske momsregler*, PwC Danmark. Tilgængelig på: <https://cloud.pwc.dk/download-form?id=7014L000000YLRWQA4> (Tilgået 2. marts 2023).

Rise, P. (2019). *Moms ved salg af gavekort – nye regler udsendt til 1. juli 2019*, BDO. Tilgængelig på: <https://www.bdo.dk/da-dk/faglig-info/depechen/depechen-artikler-2018/moms-ved-salg-af-gavekort%E2%80%93nye-regler-udskudt-til-1-juli-2019> (Tilgået: 2. februar 2023).

Den juridiske vejledning 2023-1

D.A.4.10.2.3.1 Hvad er en voucher i momsmæssig forstand

D.A.4.10.2.3.2 Hvad er en voucher til ét formål?

D.A.4.10.2.3.3 Hvad er en voucher til flere formål?

D.A.4.10.2.4 Overdragelse og indløsning af vouchere

D.A.4.10.2.5 Formidling og distribution af vouchere

D.A.4.10.2.6 Momsgrundlag

D.A.4.10.3 Dansk praksis (andre værdikuponer mv.)

D.A.4.10.3.1 Baggrund

D.A.4.10.3.4 Forudbetaling i momslovens forstand

D.A.4.10.3.5 Momsgrundlaget ved formidling, salg eller indløsning af vouchere mv.

D.A.7.2.5 Modifikation: Forudbetalingstidspunktet ML § 23, stk. 3

Øvrig

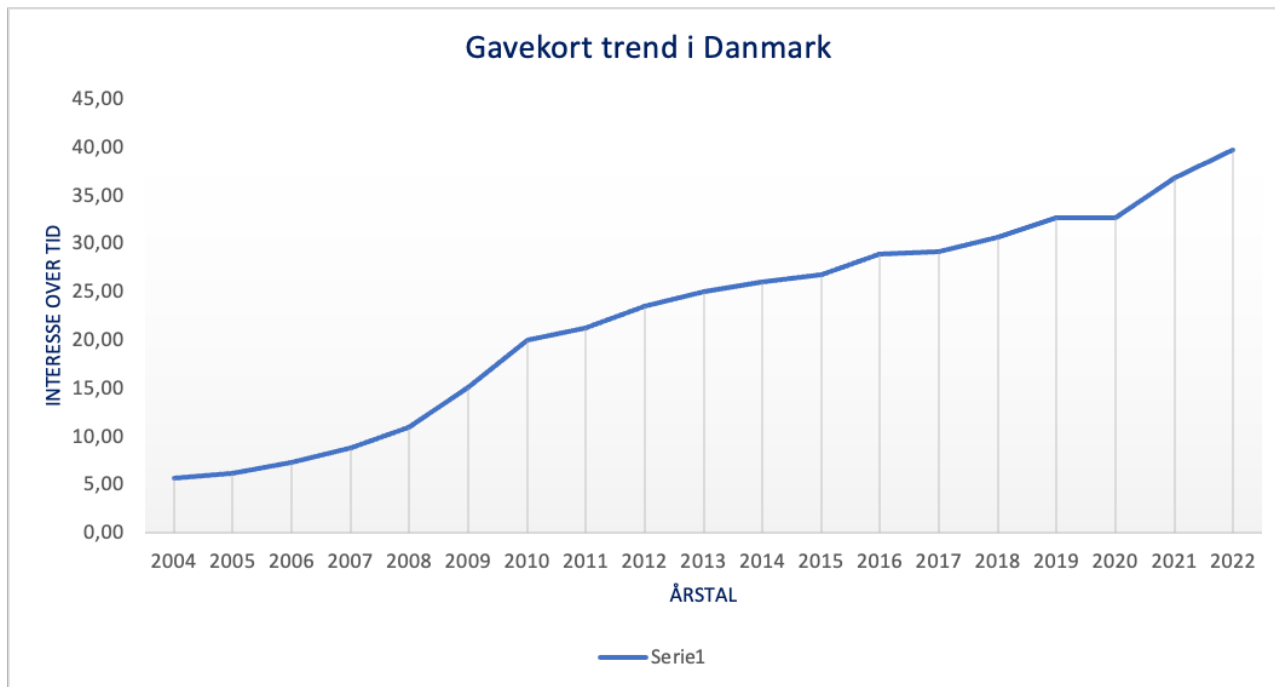
KOM (2012) 0206 – *forslag til ændring af direktiv 2006/112/EF om det fælles merværdiafgiftssystem for så vidt angår behandlingen af vouchers* (COM(2012) 206). Tilgængelig på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012PC0206> (Tilgået 14. marts 2023).

Taxud.c.1 (2019) 7743273. *Matters concerning the implementation of recently adopted EU VAT provisions*. Value Added Tax Committee (article 398 of the directive 2006/112/EC). Working paper, no. 983. Tilgængelig på: <https://circabc.europa.eu/sd/a/8ded663d-0886-4d3a-b036-2d8c77e5d66a/WP%20> (Tilgået 21. april 2023).

Taxud.c.1 (2020) 1245810. *Matters concerning the implementation of recently adopted EU VAT provisions*. Value Added Tax Committee (article 398 of the directive 2006/112/EC). Working paper, no. NO 993. Tilgængelig på: <https://www.vatupdate.com/wp-content/uploads/2020/06/WP-993-Follow-up-Voucher-Directive.pdf> (Tilgået 25. april 2023).

Bilag

Bilag 1: Google Trends analyse af gavekort i Danmark



Kilde: <https://trends.google.dk/trends/explore?date=all&geo=DK&q=%2Fm%2F047vnn4&hl=da> (Tilgået 26. maj 2023).

Grafen viser en stigende trend i søgeinteressen for emnet gavekort målt over tid baseret på data fra Google Trends. Data baserer sig på månedlige gennemsnitlige observation som efterfølgende er transformeret til årligt gennemsnit.

Førsteaksen repræsenterer årstal for målingerne af søgeinteressen, der er foretaget i årrækken 2004 til 2022. Andenaksen repræsenterer interessen over tid. Tallene dækker over søgeinteressen for emnet gavekort i det pågældende år. Google definerer målet for popularitet, som en værdi på 100 som værende den største popularitet for emnet, mens en værdi på 50 betyder, at emnet er halvt så populært, og et resultat på 0 betyder, at der ikke er nok data for søgeordet.